

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6 "
Negyedévre . . . 3 "

Bérmertelen levelek
csak ismert kezekről fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem adtnak
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyilttérben minden
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLÉN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden sor után 2 fill.
Azonfelül bélyeg 60 fill.

Petített nagyobb, avagy
diszkrétivel, vagy körzet-
tel ellátott hirdetmények-
ért termékek szerint min-
den négyszög centim. után
6 fill. számítatik.

Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Néh. Dókus József emlékének.

„Elvégeztetett“! . . .

A függetlenségi harc főhadserége niu-
csen többé.

„Unbedingte Unterwerfung!!“ (Ezt a
mondást nem szabad magyarra fordítani).

Diadalmas csaták büszke vezére! Tud-
tad te azt, hogy seregednek nagy része,
háborgó lélekkel szorítja kebléhez vérrel
megszentelt fegyverét; tudtad, mert örök-
kel vétetted körül a zajongó tábor. Mégis
a sötét éjszaka óltalma alatt százak indul-
tak neki seregedből az erdőborította he-
gyeknek, hogy keressék azokat a férfiakat,
a kiknek markából a kard még ki nem
esett! . . .

A tovább is harcolni vágyó honvédek
lelki erejét, az utjokba ejtett *Inczédy*, majd
Kazinczy táboraik meghódolása meg nem
törte. Tovább-tovább törtettek *Bihar*, *Za-
ránd* hegyszakadásai, *Szatmár*, *Szabolcs* és
a *Bodrogköz* ingoványai közt, az élet-halál
harcot megharcolni készek végső remé-
nyéhez, Komáromhoz.

Mint a váratlanul sujtó villám tüze,
akként bénítá meg a bujdosó honvéd lélek-
erejét Komárom feladásának rémséges
híre; s a véres csatákban edzett bújdosó
honvéd:

„Szerte nézett s nem lelő
Honját, e hazában.“ . . .

Azt az agybontó fájdalmat, azt az el-
keseredést, a mit a Komárom feladása
után következett vérboszu okozott, csak
az értheti, a ki ama kor eseményeinek
tanúja volt.

TÁRCA.

Egy kuruc brigadéros.*)

(Bezerédy Imre sarköve Sáros-Patakon.)

Irtá: Thaly Kálmán dr.

A dunántúli előkelő családból származott
ifjú *Bezerédy Imre* mesés személyi vitézségére
nézve világesodálta hirre emelkedett. Az egykoru
bel- és külföldi emlékiratok, tudósítások és
„novellák“ (hírlapok) telvék nevével és bravou-
ros merész, de mindig szerencsés hadi tetteivel.
Elannyira szárnyalt vitézi híre, hogy még a
török szultán is arekét küldte meg emez új
Harun-el-Rasid hősnek, a ki hiteles tanubizony-
ságok szerint, amaz öt hadjárat alatt, a melyet
(1704—1708.) *Rákóczi* fejedelem hűségében küzd
vala végig, a saját kezével (többnyire a hadsorok
élén vívott nyilvános párviadalokban) *hetvenkét*
császári (német, dánus, rác és horvát) *tisztnek*,
— köztük a nagyerejű híres horvát *óriás*, br.
Orssich *Kristóf*, *károlyvárosi ezredesnek*, —
oltá ki életét.

A bámulatot keltő egyéni vitézségű, de
különbön, vezéri tehetséggel is megáldott fiatal
hős ennek következtében oly gyorsan emelkedett,
hogy 1704. közepén, tehát még nem 25 éves
korában**) már huszárezredessé, 1706-ban pedig

* Mutatvány az „Adalékok Zemplén-vármegye Tör-
ténéhez“ c. havi folyóiratunk sajtó alatt levő februáriusi
füzetéből. Az „Egy kuruc brigadéros“-t kitűnő munkatár-
sunk egyenesen az „Akk“-nak írta. Szerk.
** *Bezerédy Zsigmond*nak (Imre atyjának) bejegye-
zése családi naplójába. „Anno 1679. die 9. Mensis De-
cembris adta isten ő szent Főlsége íamat *Imrét*, *Vámos-
Családon*, kinek keresztelése volt 18. *Decembris* *Kit*
neveljen Isten, szent nevének dicséretire!“ (Történelmi
Tár, 1883-iki évf. 368. l.)

És a ki annak a kornak bánatát, szen-
vedéseit átélte, a ki tanúja volt az általános
nemzeti keserőség s az avval járó kihívó
dac összefolyásának — méltán kértheti:
az a honvéd a ki lelkesedésének mámorá-
ban, kedély-állapotának felhevülésében,
vagy az indulat fásult vakságában — ke-
zében fegyverrel — kitette mellét az ellen-
ség golyójának, vagy szuronyának, bátrabb
és igazabb hazafi volt-e annál a védetlen,
a zsarnoki véres szájú önkénynek oda-
dobott hazafinál, a ki a közös haza sza-
badságáért harcolt honvéd megmentése re-
ményében életét, vagy a mi több, családjá
jövőjét tette kockára?

A *Dókus József* ravatala mellett átérez-
tem függetlenségi harcunk temetésének
keserveit is . . .

Egyike volt ő azoknak a hazafiaknak,
a kik lelkök teljes meggyőződésével, min-
den tőlök telhető módon és eszközzel
könnyíték a bujdosó honvédek gondjait.
Mint a terebesi járás főszolgabírája, egész
járásában menedéket biztosított. A kiket a
besoroztatáson felül nagyobb veszély fe-
nyegtetett, azoknak külföldre szóló utlevelet
adott; és mielőtt hivatalát odahagyta, a
beállott veszedelemtől értesítette azokat,
a kiknek házában honvédek tartózkodtak.

Nemcsak azt a férfit gyászolom, a
kihez a társadalomban sok és nekem be-
ceses köteléke fűzött; de gyászolom azt az
igaz hazafit, a ki a nemzet kétségbeejtő
siralmas állapotában az üldözöttek önzetlen
pártfogója volt.

Az akkor hontalan, üldözött honvédek
hálája kíséri őt örök honába.

lovas brigadérosá (három lovas-ezred dandár-
parancsnokává) lón, s pusztító betöréseivel Ausz-
triának réme volt; mert legtöbbször e tarto-
mány és Styria szélein: Kőszegen s környékén
tanyázott dandárával, és hirtelen megjelenésével
nem egyszer megfluttatta magát *I. József* csá-
szárt is Bécs alatt.***)

A feltűnő vitéz és jeles katonát a császá-
riak is, természetesen, minden uton-módon, fé-
nyes ígéretekkel, rangokkal, pénzzel, megvesz-
tegetési kísérletekkel csábították, s igyekeztek
a magok pártjára vonni. És fájdalom, *Bezerédy*-
nek jelleme s elvhűsége épen nem mutatkozott
olyan csoda erősnek, mint a karja. Már 1706.
nyarán, a száz napos fegyvernyugvás alatt, haj-
landónak mutatkozik vala, br. *Ebergényi* és
gr. *Pálffy* es. tbkok csalogató ígéreire, feje-
delméhez és hazájához letett hűségesküjét meg-
szegni, s a császári párthoz szegődni, — persze,
hogy illő jutalomért. Ezen alkudozásai azonban
— a melyeket tíz pontba foglalt, — füstbe
mentek, mivel *Ebergényinek* egy vigyázatlanul
hozzá intézett levelét a kurucok felfogták s
Bezerédy alig bírta a gyanus dolgot, nagy ügy-
gyel-bajjal elsimítani és csakis újabb jó s pél-
dás vitézi tetteivel feledteté el.

1707. végén újra csalogatta őt *Pálffy*, a
kinek utján *I. József* császár saját kezű levél-
ben 2000 arany felépínt es. ezredesi rangot, jó-
szágokat és családjá sorsának biztosítását ígérte
Bezerédynek, átpártolása díjául. Ez azonban,
noha megígérte: vagy ingadozott még, avagy
tábornok s bajtársai ébersége miatt nem volt
módjában áruló szándékát egyelőre végrehajtani.

A döntő elhatározást erre imádásig sze-
retett neje, széplaki *Bottka* *Mária* adta meg

***) Egy ízben három lovas regimentjével 24 óra
alatt 20 mérföldnél többet száguldozott be az ellenséges
Ausztriában. Mint a villám, úgy járt.

Legyen e pár sor a mélyen érzett
kegyelet soha nem hervadó koszorúja.

a c.

Kérjünk bankfiókot.

(mn.) Az új bankszabadalom az oszt-
rák-magyar bankot arra kötelezi, hogy
Magyarországon három év alatt a kormány
által kijelölt városokban *tíz* új bankfiókot
létesítsen. A kormány a városokat illető-
leg, a melyekben a bankfiókok létesítését
kivánja meg, végképp nem határozott ugyan,
de azért egyes fővárosi lapokban már kö-
zölve volt ama vidéki városok névsora,
a melyek kombinációban vannak és a me-
lyek között városunk nem szerepel.

A bankfióknak a mezőgazdaságra,
iparra és kereskedelemre kiható előnyei
és az ügy fontosságánál fogva kötelessé-
gemnek tartom a város közönségét, külö-
nösen azonban ennek kereskedői osztályát
a fent mondott körülményre irányítani,
hogy idejében s addig amíg a kormány
végképp nem határozott, a szükséges lé-
pések megtétesenek az iránt, hogy a lé-
tesítendő *tíz* bankfiók egyikét S.-A.-Ujhely
nyerje el.

Hogy városunk erre jogos igényt
tarthat, az osztrák magyar-bank vezér
titkára szerkesztette és az 1896-ik évben
kiadott hivatalos kimutatás alapján, a mely-
nek adatai általánosan talán kevésbé is-
meretesek, kívánom bizonyítani. Ezekből
az adatokból következtetve *városunkat*
bankfiók megilleti!

Az osztrák-magyar-bank, bankfiók lé-

neki, a kit 1708. május havában gr. *Heister*
Siegbert es. fővezér elfogtatván, reá bírá fényes
ígéretekkel, hogy férjét a már kilátásba helye-
zett átpártolásra rávegye. E gonosz tett végre-
hajtása, a gyászos trencsenyi harcot követett
országos lehangoltság hatása alatt, 1708. szept-
ember elején következett volna be Kőszegen,
Bezerédy s beavatott cinkosai részéről —
a ki is (ő lévén az előrs) egy hajnalban
Heister csapatait egyszerre három oldalról
galádül rá akará vezetni tábornoka gróf
Esterházy Antal mítsem sejtő bozsoki táborára.
De az áruló cselekvény végrehajtása éjjelen
Bezerédy beavatott tisztársai közül *pásztói*
Horváth *István* és *nemes-kéri* *Kiss* *Pál* kapi-
tányokban a honfivér ontásától irtózó lelki-
meret fölébredvén, — ezek a dolgot *Esterházy*-
nak fölfedezték és áruló dandárnokukat hirtel-
lenül álmában megrohanva, még idejében elfog-
ták s kötözve a bozsoki táborba hurcolták.

A megtartott vizsgálat napnál világosab-
ban bizonyítá be *Bezerédy* Imre brigadéros, al-
ezredese és sógora *Bottka* *Adám*, őrnagya *Sze-
gedy* *Ignác*, s századosai *Pöstyényi* és *Ujkéry*
árulását s önnön bajtársaik vére kiontására tö-
rekvését. Természetesen, az egész dunántúli
hadtest boszús haragja felzúdult ellenök, s ha-
lált követeltek fejükre. *Esterházy* alig bírta a
katonaság első dühe elől megmenteni a bünö-
söket, vason, erős őrizet alatt *Süme*g, *Simon-
tornya*, majd a *Dunán* által *Eger* várába küldé.
A fejedelmet bőven informálta mindenről, — s
a már kihirdetett tállyai, de utóbb *Sáros-Pata*-
ra áttett országgyűlésre, — hol *Bezerédy* ügye
is, a rendszeres hadi törvényszéki eljárás után
tárgyalandó vala, — hadtestből katonai kül-
döttséget indított. Ennek tagjai *Bezerédyre* és
áruló társaira föltétlenül *halált* követelének.

Bezerédyt s rabtársait *Egerből* és *Kassá-*

tesítésénél az általános gazdasági viszonyok tekintetbe vétele mellett, a területi és forgalmi viszonyokra is van különös tekintettel.

A kassai bankfióknak működésükre, a melyhez városunk tartozik, 21⁴⁸⁵ □ km-re terjed és a területeikre legnagyobbak közt harmadik az országban. Területre nézve ennél nagyobb hatáskörrel csakis a budapesti és kolozsvári bir, míg Szeged 3⁵²³ □ km-rrel a lekisebb területű.

A kassai bankfiókkal mintegy 60 cég áll levelezés útján leszámolási viszonyban és e tekintetben a negyedik rangsorozatot foglalja el az országban. Hatásköre kiterjed Abauj-Torna, Arva, Szepes, Liptó, Sáros, Ung-vármegyékre, valamint Zemplénre is, a tokaji és szerencsi járások kivételével, a mely utóbbi a miskolci bankfiókhoz tartozik. Ha Kassa várost a számesoportból kivonjuk, Zemplén-vármegye szolgáltatja a visszleszámolási cégek negyed részét; egyébként az összesnek heted részét. A személyi hitellel bírók száma a kassai bankfióknál 4000-nél több, vagyis négyszer annyi mint a szegedi bankfióknál.

Ezek a számadatok igazolják, hogy a kassai bankfiók a rendesnél jóval nagyobb hatáskörrel bíró és hogy működésükre oly nagy területre terjed, hogy egyes távolabb eső vármegyék ezt az intézményt csak igen gyéren vehetik igénybe. Területi nagyságánál fogva, különösen azonban mivel dotációjára nem áll hatáskörével arányban, kívánatos és szükséges, hogy hatásköréből 2—3 vármegye a kassai bankfiókból való kiválása okvetetlen szükséges: S.-A.-Ujhelyt — fekvésénél fogva, valamint mert egy 300,000-en felüli lakossal bíró vármegyeének székhelye — illeti meg, hogy ennek a kassai bankfiókból kivált 2—3 vármegyeének bankfiókja városunkban legyen már azért is, mert Zemplén-vármegyében 20 pénzintézet, 3 millió korona alaptőkével működik.

Mint mondtam, a kassai bankfióknak dotációjára működésükre képest igen csekély; ennek természetes következménye, hogy a vele összeköttetésben álló intézetek és iparvállalatok hitelképességét kisebb összegre szabja meg, mint a mennyire ezek a vállalatok érdemesek. A kassai bankfióknál összesen három cégnek van 300,000 koronát meghaladó hitele, dacára annak, hogy területein több oly pénzintézet és iparvállalat működik, a mely legalább is ilyen hitelre érdemes. A kassai

bankfiókhoz beosztott vármegyék gazdasági viszonyai nem rosszabbak, mint például a Szatmárhoz tartozó vármegyéké, és mégis: a Szatmáron 1831-ik évben 1^{3/10} millió forinttal alapított bankfiók dotációjára 2^{3/10} millióra emelkedett akkor, a midőn a kassai bankfiók dotációjára csak 1^{3/10} milliót tesz.

Hat vármegyeének a legszerényebb hiteligenyét 1^{1/2} millió ftból kielégíteni képesség! Különösen ott, a hol, mint a Zemplén-vármegyében egymagában husz pénzintézet és néhány iparvállalat van. Hiszen ez az összeg alig elégséges a vármegyeenkbeli intézetek és iparvállalatok jogos hiteligenyének kielégítésére még az esetben is csak alig, ha a magán cégeket tekintetbe nem is vesszük!

Hogy a kassai bankfiók a hitelmegszabásnál csekély dotációjára tekintettel van, az kétségtelen! De igazolja azt az a tény is, hogy az általa leszámított váltók átlagos összege nagyobb, mint más bankfióknál, a mi egyenlő azzal, hogy feleinek oly csekély hitelt szab meg, hogy azok kisebb összegű váltóknak leszámítására, dacára annak, hogy ezeket előnyben részesítendik, utalva nincsenek. A kassai bankfióknál leszámított váltók átlagos összege 848 ft, holott a szatmári bankfióknál csak 278 ftot tesz.

A fenti hiteles adatokkal bizonyítom, hogy a kassai bankfiók működésükre területre nézve tulságosan nagy, továbbá, hogy dotációjára aránylagosan nagyon csekély; s így hát kebeléből 2—3 vármegye kiválasztandó s ezeknek a vármegyéknek külön bankfiók létesítendő, még pedig, mint minden tekintetben legalkalmasabb helyen, S.-A.-Ujhelyben.

Kétségtelen, hogy a kormány a városnak ez irányban teendő kérelmét, ha azt még idejében felterjesztenék, méltatni és városunkat bankfiók létesítésére kijelölni fogná.

Városunk és vármegyénk közgazdaságilag olyképp igen sokat nyerne, de még előnyére válnék a pénzintézeteknek is, mert már magában az, hogy a zsiróforgalmat vehetnék a pénzintézetek és magáncégek igénybe, nagy előny!

Nem tartom szükségesnek a bankfiók előnyeit bővebben és részletesen felsorolni. Azok eléggé ismeretesek.

Azért is ne késsünk, mert megelőznek!

órára tüzetet ki. Bezerédy mellé lelki vigasztalóul Székely András pataki plébánost (volt jezsuita atyát) Bottká mellé gr. Csáky István udv. papját Tarjáni Györgyöt rendelték. A vérpádót a külső várkapu előtt — ma a parkba befoglalt — téren állították fel. Másnap (dec. 18-ikán) reggel a két elíteltet óriási bűmlő népsokaság közepette vezették ki a siralomházból, a vesztőhelyre. Mikor a várpalota ablakai előtt haladt a szomorú menet, az egyik ablakban Rákóczi fejedelem alakját pillantá meg Bezerédy; mire bilincsekbe vert kezeit fölemelve, e szavakkal esedett tőle kegyelmet: „Fölséges ur, jusson eszébe kegyelmesen Fölségednek, hogy én ezzel a láncra vert két kezemmel 72 német tisztnek életét oltottam ki Fölséged hívségében!...”

A fejedelem orcáin két könyesepp gördült végig, azonban szóvalonul vonult vissza, miután a dunántúli hadtest határozott kijelentésével szemben lehetetlen volt kegyelmet adnia.

Bezerédy, ámbár most már a vég reménységártól is megfosztva, emelt fővel, büszkén haladt tovább s a vért az erekben megfagyasztó bátorsággal lépdelt föl a vérpadra. Sógora, alzezedese Bottká Ádám ezen utolsó, rettenetes percekben, megingott, megtört, ájulozott; a hős Bezerédy megölelte és biztatta: Gondoljon a véres csatákra, a melyekben az ő oldala mellett bátran harcolt s haljon meg most, mint vitéz katona!... Azután, mikor e büntársát immár lefejezték: Bezerédy e három kéressel állott elő a kivégeztetést vezető hadbíróhoz: 1) Ó az éjjel a siralomházban egy bucsuzó verset irt, — engedtesék meg ezt a vérpadról felolvassnia. (Más adat szerint úgy énekelte el.) Megengedték. A szomorú, szép költemény versfőiben szerzője: Bezerédy Imre neve betűit rejti

Vármegyei ügyek.

Pénztárvizsgálat. Közpénztáraink szabályos vizsgálatát f. hó 26-án este fejezte be az alispán elnöke mellett erre a célra kirendelt vármegyei küldöttség. A pénztárvizsgálat, mely ez alkalommal teljes öt napig tartott s kivált a gyámpénztárban kiterjedt a legaprólékosabb dolgok számonkérésére is minden irányban megnyugtató eredménnyel végződött.

A vármegyei nyugdíjintézet vagyona a f. hó 26-iki állapot szerint volt: 264,631 korona és 51 fillér.

A községi és körjegyzők nyugdíjalapja a f. hó 26-án megtartott pénztárvizsgálat alkalmával 51,092 kor. 84 fill. készlettel bírt.

A vármegyei nyugdíjintézet háza. Az ősi székházunk déli tőszomszédságában fekvő Teich-féle ház eladóvá tétetvén és a t. vármegyeének megvételre felajánlatván, az adás-vevés jogügyletének létrejöttéhez szükséges előkészítő tárgyalással a kir. áll. ép. hivatalt és a vármegyei számvevőséget már megbizta az alispán. Ha a 7—8000 koronával rendbe szedendő Teich-féle ház jövedelmezőség tekintetében azt fogja igazolni, hogy a vételárul felajánlandó tőke jóval több hasznot fog hajtani, mint hoztakarékpenztári kezelés mellett: a vármegyei nyugdíjintézet közgyűlésének előterjesztés fog tétetni, hogy a Teich-féle ház örök jogát magának szerezze meg. Alattomban értendő dolog, hogy ezt a határozatot megelőző feladat lesz a vonatkozó szabályrendelet 7. §. 1. pontjának kellő módosítása.

A t. vármegye évnegyedes közgyűlésének határnapja még nincs megállapítva. Kitézése a febr. 19—23 időközre várható. Szolgálaton ez tájékoztatásul mindazoknak, kik a határnap felől szerkesztőségünkhez kérdést intéztek.

Hírek a nagyvilágból.

A délafrikai harctérről legújabbban érkezett hírek szerint az angolok még igen messze vannak attól, hogy a búroktól körülvett Ladismith várost az ostromzár alól felszabadíthatták volna. Warren angol tábornok elfoglalta ugyan borzasztó véraldozat árán a Ladismith alá vezető utnak a búroktól megszállott Spionkop nevű bejárását, hanem 24 óra mulva a búrok megint, visszafoglalták. Az angoloknak erről az újabb vereségről részletesebb tudósítások ugyan még nem érkeztek, de szinte bizonyos, hogy a Spion-kopi csata újabb uagy temetője az angol vitézeknek, kiknek élén Woodgate tábornok is halálosan megsebesült. — Az angoloknak ezt a hadosztályát most teljes vészes fenyegeti. Attól lehet félni, hogy a búrok elvágják az angol sereg e hadosztályának visszavonuló útját. Azért Buller angol fővezér napi parancsa így szól: Győzelem — vagy halál!

Kvang-Szú kínai császárt megölték, bár a szörnyű eset szépitésüül azt kürtölték világgá,

s előadása a tömeget annyira meghatotta, hogy néhány hét mulva az egész országban énekeltek.***)

Második kérése az aranyiszőke haju, piros arcu, daliás ifju kuruc vezérnek az vala: adjanak a kezébe egy tükört, hadd nézze meg magát utolsó pillanataiban, ő, a ki annyi száz csatában váltott már farkasszemet a halállal: nem változik-e el az arca most, mikor bizonyosan tudja, hogy meg kell halnia!... A tükört odaadták; Bezerédy jökevényen belenéztegetett s azután önelégült mosolylyal nyujtá vissza, hogy ime arcán nincsen semmi félelem, változás.

Végső kérelme pedig az volt, hogy a szemét ne kössék be és a hóhér ne hátulról, hanem elülről vágjon a nyakához: mivel ő, mint hős, szemben kívánja fogadni a halált, a melytől nem retteg!...

E kérést is teljesítették; s a rettenthetetlen, büszke, szép fő a nyitott szemekkel bátran bevárt pallossujtás után legördült. A körülállók ereiben megfagyott a vér...

Bezerédyt alezredesével együtt a pataki vártemplom északi falai mellett ásott sirba temették, rabbilincset és a hóhérpalost is melléje tette. Nehány nap mulva azonban a megborzadt babonás néptömeg közt az a rémitő hír kelt szárnyra, hogy a rettenthetetlen hős megmozdult, megrázkódott sirjában és — feltámadt... A fejedelem, hogy a képtelen hírt elnémita, husz palotáhajdut küldvén a templomba, Bezerédyt felásatta s levágott fejét és teste csonka törzsét közszemlére tétet ki estéig. Így némult el a hir.

***) „Boldogtalan fejem, — mire jutott ügyem... kezdősora van. Kiadám az Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor Irodalom-történetéhez c. gyűjteményem II. kötetében. (Budapest, 1872 Ráth Mórnál.) T.

Folytatás az I. mellékletben.

ról december 6-ikán bilincsekben Sáros-Patakra vitték, hol a már vége felé járó országgyűlés — Kajáby Pál főhadbíró, senator előterjesztése alapján — Csécsy János sáros-pataki tanár egykoru napló-följegyzései szerint — dec 10, 11. és 13-ikán foglalkozott ügyökkel. A részletesen földerített gyalázatos hítszegéstől, véralástól megborzadt és fölingerült országos rendek föltétlenül halálos megtorlást kívántak, — ellenben a jószágos fejedelem a kegyelem telé látszott hajlani. Végre a dec. 17-ki — tehát már a negyedik ülésen, melyben ez ügy tárgyalatott — miután a dunántúli hadtestek küldöttségének tagjai: gr. Esterházy Dániel althgy, Kisfaludy György dandárnok, telekessi Török István ezredes és a többiek küldöik nevében kijelentették, hogy, ha az áruló Bezerédy nem halállal bünhődik: az egész dunántúli hadtest leteszi a fegyvert, — kimondatott fejökre a hóhérpallossal végrehajtandó halálos ítélet.

Mindazáltal az áldottlelkü gr. Bercsényi Miklósné, szül. gr. Csáky Krisztina, előkelő hölgyküldöttséggel a fejedelem elé járulván: kegyelmet szerzett a három kisebb bűnös: Szegedy, Pöstyényi és Ujkéry számára, kiknek halálbüntetését Rákóczi várfogságra változtatta át. A két főbűnösnek: Bezerédynek és sógorának Bottkának azonban, a dunántúli hadtest kijelentett határozata következtében, nem adhattott kegyelmet ő sem. Őszintén megvallva: nem is voltak volna reá érdemesek! Aminthogy a három megkegyelmezett közül is csak az egy Pöstyényi menekült meg két évi várörzöttnél, — Szegedy és Ujkéry a következő 1700-iki nyáron újabb árulásért, reversálisaik értelmében fovesztéssel lakolának, Hajnácskó várában.

A kivégeztetés december 18-ikán d. e. 10

tesítésénél az általános gazdasági viszonyok tekintetbe vétele mellett, a területi és forgalmi viszonyokra is van különös tekintettel.

A kassai bankfióknak működésükre, a melyhez városunk tartozik, 21⁴⁵⁵ □ km-re terjed és a területeikre legnagyobbak közt *harmadik* az országban. Területre nézve ennél nagyobb hatáskörrel csakis a budapesti és kolozsvári bir, míg Szeged 3²²³ □ km-rel a lekisebb területű.

A kassai bankfiókkal mintegy 60 cég áll levelezés útján leszámolási viszonyban és e tekintetben a negyedik rangsorozatot foglalja el az országban. Hatásköre kiterjed Abauj-Torna, Árva, Szepes, Liptó, Sáros, Ung-vármegyékre, valamint Zemplénre is, a tokaji és szerencsi járások kivételével, a mely utóbbi a miskolci bankfiókhoz tartozik. Ha Kassa várost a számsoportból kivonjuk, *Zemplén-vármegye szolgáltatja a visszszámolási cégek negyed részét*; egyébként az összesnek *heted* részét. A személyi hitellel bírók száma a kassai bankfióknál 4000-nél több, vagyis *négyszer* annyi mint a szegedi bankfióknál.

Ezek a számadatok igazolják, hogy a kassai bankfiók a rendesenél jóval nagyobb hatáskörrel bíró és hogy működésükre oly nagy területre terjed, hogy egyes távolabb eső vármegyék ezt az intézményt csak igen gyéren vehetik igénybe. Területi nagyságánál fogva, különösen azonban mivel dotációja nem áll hatáskörével arányban, kívánatos és szükséges, hogy hatásköréből 2—3 vármegye a kassai bankfiókból való kiválasztása okvetetlenül szükséges: S.-A.-Ujhelyt — fekvésénél fogva, valamint mert egy 300,000-en felüli lakossal bíró vármegyének székhelye — illeti meg, hogy ennek a kassai bankfiókból kivált 2—3 vármegyének bankfiókja városunkban legyen már azért is, mert *Zemplén-vármegyében 20 pénzintézet, 3 millió korona alaptőkével működik.*

Mint mondtam, a kassai bankfióknak dotációja működésükre képest igen csekély; ennek természetes következménye, hogy a vele összekötöttesben álló intézetek és iparvállalatok hitelképességét kisebb összegre szabja meg, mint a mennyire ezek a vállalatok érdemesek. A kassai bankfióknál összesen három cégnek van 300,000 koronát meghaladó hitele, dacára annak, hogy területein több oly pénzintézet és iparvállalat működik, a mely legalább is ilyen hitelre érdemes. A kassai

ról december 6-ikán bilinesekben Sáros-Patakra vitték, hol a már vége felé járó országgyűlés — *Kajáby Pál* főhadbíró, senator előterjesztése alapján — *Cséczy János* sáros-pataki tanár egykoru napló-följegyzései szerint — dec 10, 11. és 13-ikán foglalkozott ügyekkel. A részletesen fölterített gyalizatos hitszegéstől, vérárlástól megborzadt és fölingerült országos rendek föltétlenül halálos megtorlást kívántak, — ellenben a jóságos fejedelem a kegyelem felé látszott hajlani. Végre a dec. 17-ki — tehát már a negyedik ülésen, melyben ez ügy tárgyalatott — miután a dunántúli hadisztek küldöttségének tagjai: gr. *Esterházy* Dániel altbgy, *Kisfaludy* György dandárnok, *telekessi Török* István ezredes és a többiek küldöik nevében kijelentették, hogy, ha az áruló Bezerédy nem halállal bünhődik: az egész dunántúli hadtest leteszi a fegyvert, — kimondatott fejökre a hóhérpallossal végrehajtandó halálos ítélet.

Mindazáltal az áldottlelkű gr. *Bercsényi* Miklósné, szül. gr. *Csáky* Krisztina, előkelő hölgyküldöttséggel a fejedelem elé járulván: kegyelmet szerzett a három kisebb bűnös: *Szegedy*, *Pöstyényi* és *Ujkéry* számára, kiknek halálbüntetését *Rákóczi* várfogságra változtatta át. A két főbűnösnek: *Bezerédy*nek és sógorának *Bottkának* azonban, a dunántúli hadtest kijelentett határozata következtében, nem adhattott kegyelmet ő sem. Öszintén megvallva: nem is voltak volna reá érdemesek! Aminthogy a három megkegyelmezett közzül is csak az egy *Pöstyényi* menekült meg két évi várbörtönnel, — *Szegedy* és *Ujkéry* a következő 1700-iki nyáron újabb árulásért, reversálisaik értelmében fővesztéssel lakolának, *Hajnácskó* várában.

▲ kivégeztetés december 18-ikán d. e. 10

bankfiókhoz beosztott vármegyék gazdasági viszonyai nem rosszabbak, mint például a Szatmárhoz tartozó vármegyéké, és mégis: a Szatmáron 1831-ik évben 1^{3/10} millió forinttal alapított bankfiók dotációja 2^{3/10} millióra emelkedett akkor, a midőn a kassai bankfiók dotációja csak 1^{5/10} milliót tesz.

Hat vármegyének a legszerűnyebb hiteligenyét 1^{1/2} millió ftból kielégíteni képesség! Különösen ott, a hol, mint a Zemplén-vármegyében egymagában husz pénzintézet és néhány iparvállalat van. Hiszen ez az összeg alig elégséges a vármegyébeli intézetek és iparvállalatok jogos hiteligenyének kielégítésére még az esetben is csak alig, ha a magán cégeket tekintetbe nem is vesszük!

Hogy a kassai bankfiók a hitelmegszabásnál csekély dotációjára tekintettel van, az kétségtelen! De igazolja azt az a tény is, hogy az általa leszámított váltók átlagos összege nagyobb, mint más bankfióknál, a mi egyenlő azzal, hogy feleinek oly csekély hitelt szab meg, hogy azok kisebb összegű váltóknak leszámítására, dacára annak, hogy ezeket előnyben részesítendi, utalva nincsenek. A kassai bankfióknál leszámított váltók átlagos összege 848 ft, holott a szatmári bankfióknál csak 278 fto tesz.

A fenti hiteles adatokkal cizonyítom, hogy a kassai bankfiók működésükre területre nézve tulságos nagy, továbbá, hogy dotációja aránylagosan nagyon csekély; s így hát kebeléből 2—3 vármegye kiválasztandó s ezeknek a vármegyéknek külön bankfiók létesítendő, még pedig, mint minden tekintetben legalkalmasabb helyen, S.-A.-Ujhelyben.

Kétségtelen, hogy a kormány a városnak ez irányban teendő kérelmét, ha azt még idejében felterjesztenék, méltatni és városunkat bankfiók létesítésére kijelölni fogná.

Városunk és vármegyénk közgazdaságilag olyképp igen sokat nyerne, de még előnyére válnék a pénzintézeteknek is, mert már magában az, hogy a zsiró-forgalmat vehetnék a pénzintézetek és magáncégek igénybe, nagy előny!

Nem tartom szükségesnek a bankfiók előnyeit bővebben és részletesen felsorolni. Azok eléggé ismeretesek.

Azért is ne késsünk, mert megelőznek!

órára tüzetett ki. *Bezerédy* mellé lelki vigasztalóul *Székely* András pataki plébánost (volt jezsuita atyát) *Bottka* mellé gr. *Csáky* István udv. papját *Tarjányi* Györgyöt rendelték. A vérpádot a külső várkapu előtti — ma a parkba befoglalt — téren állították fel. Másnap (dec. 18-ikán) reggel a két elíteltet óriási bámuló népsokaság közepette vezették ki a siralomházból, a vesztőhelyre. Mikor a várpalota ablakai előtt haladt a szomorú menet, az egyik ablakban *Rákóczi* fejedelem alakját pillantá meg *Bezerédy*; mire bilinesekbe vert kezeit fölemelve, e szavakkal esdett tőle kegyelmet: „*Fölséges ur, jusson eszébe kegyelmesen Fölségednek, hogy én ezzel a láncra vert két kezemmel 72 német tisztnek életét oltottam ki Fölséged hívségében!*...”

A fejedelem orcáin két könnyesepp gördült végig, azonban szótalanul vonult vissza, miután a dunántúli hadtest határozott kijelentésével szemben lehetetlen volt kegyelmet adnia.

Bezerédy, ámbár most már a vég reménységártól is megfosztva, emelt föl, büszkén haladt tovább s a vért az erekben megfagyasztó bátorsággal lépdelt föl a vérpadra. Sógora, alezredese *Bottka* Adám ezen utolsó, rettenes percekben, megingott, megtört, ájuldozott; a hős *Bezerédy* megölelte és bízta: Gondoljon a véres csatákra, a melyekben az ő oldala mellett bátran harcolt s haljon meg most, mint vitéz katona!... Azután, mikor e büntársát immár lefejezték: *Bezerédy* e három kéressel állt elő a kivégeztetést vezető hadbíróhoz: 1) Ó az éjjel a siralomházban egy bucsuzó verset írt, — engedessék meg ezt a vérpadról felolvassnia. (Más adat szerint ugy énekelte el.) Megengedték. A szomorú, szép költemény versfőiben szerzője: *Bezerédy Imre* neve betűit rejti

Vármegyei ügyek.

Pénztárvizsgálat. Közpénztáraink szabályos vizsgálatát f. hó 26-án este fejezte be az alispán elnöke mellett erre a célra kirendelt vármegyei küldöttség. A pénztárvizsgálat, mely ez alkalommal teljes öt napig tartott s kivált a gyámpénztárban kiterjedt a legaprólékosabb dolgok számonkérésére is minden irányban megnyugtató eredménnyel végződött.

A vármegyei nyugdíjintézet vagyona a f. hó 26-iki állapot szerint volt: 264,631 korona és 51 fillér.

A községi és körjegyzők nyugdíj-alapja a f. hó 26-án megtartott pénztárvizsgálat alkalmával 51,092 kor. 84 fill. készlettel bírt.

A vármegyei nyugdíjintézet háza. Az ősi székházunk déli tőszomszédságában fekvő *Teich*-féle ház eladóvá tétetvén és a t. vármegyének megvételre felajánlatván, az adás-vevés jogügyletének létrejöttéhez szükséges előkészítő tárgyalással a kir. áll. ép. hivatalt és a vármegyei számvéviséget már megbízta az alispán. Ha a 7—8000 koronával rendbe szedendő *Teich*-féle ház jövedelmezőség tekintetében azt fogja igazolni, hogy a vételárul felajánlandó tőke jóval több hasznót fog hajtani, mint hoztakarékpenztári kezelés mellett: a vármegyei nyugdíjintézet közgyűlésének előterjesztés fog tétetni, hogy a *Teich*-féle ház örök jogát magának szerezze meg. Alattomban értendő dolog, hogy ezt a határozatot megelőző feladat lesz a vonatkozó szabályrendelet 7. §. 1. pontjának kellő módosítása.

A t. vármegye évnegyedes közgyűlésének határnapja még nincs megállapítva. Kitézése a febr. 19—23 időközre várható. Szolgáljon ez tájékoztatásul mindazoknak, kik a határnap felől szerkesztőségünkhöz kérdést intéztek.

Hírek a nagyvilágból.

A déláfrikai harctérről legújabban érkezett hírek szerint az angolok még igen messze vannak attól, hogy a búroktól körülvevett *Ladismith* várost az ostromzár alól felszabadíthassák volna. *Warren* angol tábornok elfoglalta ugyan borzasztó véraldozat árán a *Ladismith* alá vezető utnak a búroktól megszállott *Spionkop* nevű bejárást, hanem 24 óra mulva a búrok megint, visszafoglalták. Az angoloknak erről az újabb vereségéről részletesebb tudósítások ugyan még nem érkeztek, de szinte bizonyos, hogy a *Spionkopi* csata újabb uagy temetője az angol vitézeknek, kiknek élén *Woodgate* tábornok is halálosan megsebesült. — Az angoloknak ezt a hadosztályát most teljes válság fenyegeti. Attól lehet félni, hogy a búrok elvágják az angol sereg e hadosztályának visszavonuló útját. Azért *Buller* angol fővezér napi parancsa így szól: *Győzelem — vagy halál!*

Kvang-Szú kínai császárt megölték, bár a szörnyű eset szépítesül azt kürtölték világgá,

s előadása a tömeget annyira meghatotta, hogy néhány hét mulva az egész országban énekeltek.***)

Második kérése az aranyiszőke hajú, piros arcú, daliás ifju kuruc vezérnek az vala: adjanak a kezébe egy *tükröt*, hadd nézze meg magát utolsó pillanataiban, ő, a ki annyi száz csatában váltott már farkasszemet a halállal: nem változik-e el az arca most, mikor bizonyosan tudja, hogy meg kell halnia!... A tükröt odaadták; *Bezerédy* jókedvűen belenézegedett s azután önelégült mosolylyal nyujta vissza, hogy ime arcáu nincsen semmi félelem, változás.

Végső kérelme pedig az volt, hogy a szeméit ne kössék be és a hóhér ne hátulról, hanem elülről vágjon a nyakához: mivel ő, mint hős, szemben kívánja fogadni a halált, a melytől nem retteg!...

E kérést is teljesítették; s a rettenthetetlen, büszke, szép fő a nyitott szemekkel bátran bevárt pallossujtás után legördült. A körülállók ereiben megfagyott a vér...

Bezerédyt alezredesével együtt a pataki vártemplom északi falai mellett ázott sirba temették, rabbilincset és a hóhérpallást is melléje téve. Nehány nap mulva azonban a megborzadt babonás néptömeg közt az a rémitő hír kelt szárnyra, hogy a rettenthetetlen hős megmozdult, megrázkódott sirjában és — *feltámadt*... A fejedelem, hogy a képtelen hirt elmémita, husz palotáshajdút küldvén a templomba, *Bezerédyt* felásatta s levágott fejét és teste csonka törzsét közszemlére tétet ki estéig. Így némult el a hír.

***) „*Boldogtalan* fejem, — *mire jutott ügyem*... kezdősora van. Kiad. az *Adalékok a Thököly- és Rákóczi-kor Irodalom-történetéhez* c. gyűjteményem II. kötetében. (Budapest, 1872 Ráth Móránál.) T.

Folytatás az I. mellékleten.

hogy a császár öngyilkos lett *Kvang Szü* avval vonta magára a kínaiak gyűlöletét, hogy népét európai formák szerint reformálni akarta.

Ozmán Digma. Ez a neve annak a félelmetesen veszedelmes vezérnek, a ki Szudánban az angoloknak annyi pénz- és vezéraldozatába került. Eddig minden ütközetből szerencsésen elmenekült. Most eloltgák az angolok, a mi ezekben a szomorú napokban nem kis örömet szerzett London népének

Hírek az országlól.

A főrendiház f. hó 25-én, hosszú szünet után, ülésezett és hozzájárult a véderőtörvény meghosszabbításáról szóló törvényjavaslathoz.

Wlassics Gyula dr., vall. s közokt. ügyi miniszter, orvosai tanácsát követve, hogy a túl sok munkában kifáradt idegeit megpihentesse, beteg Meránba ment üdülni.

Az országos iparegyesület Budapesten tegnap előtt tartott nagy tanácskozásán foglalkozott a kérdéssel, hogy a magyar ipart osztrák részről fenyegető agyonnyomatás ellen mi nyujtana biztosítékot. Minden más előtt az, hogy minden magyar ember pártolja a magyar ipart. E végből lelkes felhívást intéznek a nemzethez és kéri fogják a sajtó lelkes támogatását is.

A katolikus autonómiai kongresszus Budapesten f. hó 31-én ismét összeül, hogy folytassa elnapolt tanácskozásait. Zemplénből a homonnai kerületet *Wiczmány Ödön*, az újhelyi v. kerületet pedig *Mailáth József* gróf képviselik a kongresszuson.

Különfélék.

Mai számunk külön mellékletét képezi a néh. Dókus József elhunytá alkalmából kiadott fekete szegésű „Zemplén”, a mely külön mellékletet helybeli és vidéki előfizetőinknek már a folyó hó 24-én kiadtunk, tanító és községi t. előfizetőinkhez pedig a „Zemplén” mai fő számának kapcsolatában juttatjuk el.

Királyi adományok. Ófelsége, kabinetedzője utján és főispánunk közbenjárásával, Sztár János b.-szerdahelyi tanítóknak 30 kor., — özv. Novák Jánosné, sz. Formádi Mária lasztóczy lakosnak pedig 20 kor. legkegyesebb adományt küldött.

Részvétiratok. A Dókus-esaládnál ért gyászos eset alkalmából még folyvást érkeznek részvétiratok. Ujabb részvétőket fejezték ki: Windisch-Grätz Lajos hg. (saját kezével irt levélben), Jekelfalussy Lajos altbgy., Andrássy Tivadar és Sándor grófok, Molnár Viktor dr. temesi főispán, Bornemissza László alispán. Barkassy Géza min. tanácsos, Szinnye Merse István, Lónyay Gábor gróf, Firezák Gyula munkási püspök, a s.-a.-újhelyi „autonom ortodox” izr. hitközség, a Chevra-Kadische temetkező egyesület, Kovács Leó ezredes, Hammersberg

Bezerédy sirja fölé pedig az egyház falába azután vörös-márvány emlékkövet helyezének, a melyen egy páncélos, buzogányos de *fej nélküli* vitéz vala kifaragva s a levágott fő a mellén vagy a dereka mellett, a csipőre tett bal-karja alatt.*) E szobor alá pedig, már a kuruvilág után, külön márványtáblára a következő elmés, magvas siriratot vésték:

Siste Viator!

Qui quondam varias volvebam vertice technas,
Hic jaceo, parvi corporis umbra mei.**)
Et qui millenas scivi contemnere mortis,
Carnificis tandem turpius ense cado.
Dum potui, nunquam volui, et quando volebam,
Non potui fidem reddere, cui debui.***)
Dum sero sapui, me mors (proh dura!) Tyranni (!)
Cui fidelis eram (??), projicit ante pedes.
Sic fit, qui Regem spernit, servitque Rebelli (!)
Sic inconstantis vindicat acta Deus.

Vade Viator

et

dum satis stupeisti,
memento,

Quod Rakociano jussu detruncatus jacet

hic

eMerICVs bezereDI.¹

*) A két kútfő kétféleképpen írja s mi sem em. lékezünk 1888-ból már vissza rá biztosan (L. alább)

**) Bezerédy Imre t. i. kortársai bizonyossága szerint, bár nagyerejű, de kistermetű volt.

*) A császárt érti.

T. Magyarrá fordítva: Állj meg vándor! Én, aki egykor annyi féle armányt forraltam agyamban, zömök tastemnek árnyékával itt fekszem. És én, a ki ezer halált tudtam nézni farkasszemem, végre is a hóhér pallosa alatt esem el gyalázatos módon. Mikor tehettem, soha sem akartam és a mikor skartam nem tehettem, hogy hű legyek ahhoz, a kihez kellett volna lennem. Midőn már későn lettem okos a szörnyű halál a zsarnoknak, a kihez hű valék, dob a

Jenő korona-ügyész, Mártony Márton ipar okt. főigazgató, Bárczy László bpesti p. ü. igazgató, Oroszy Géza kir. táblai bíró, Dessewffy József és Arisztid, Nedeczey János képviselő, Ballagi Géza dr., Szinnye Gerzson, Kérészy István, Derék Gyula, Szücs Gyula, Mitrovics Gyula id., Barta Béla dr. Karsa László kuriai bíró, Vécesey Béla br., özv. Sennyey Pálné br.-né, Kérészy Barna, Arnótfalvy ezredes, Lehoczky Kálmán kir. táblai elnök, Mezei Mór képviselő, Farnady József, özv. Szirmay Odönné, Téry Ödön dr. közegészs. ü. felügyelő, Komlóssy Artur Debreczen szabad. kir. város főjegyzője, Paksy József kir. főügyész, Latkóczy Imre köz-igazgatási bíróság II. elnöke, Mailloth de la Fraillie br., Ragályi Béla képviselő, Petrovay János, Péchy Elemér cs. és kir. kamarás, Szirmay Vilmos gr., Vécesey Alajos br., Szilassy Aladár közigazgatási bíró, id. Péchy Andor és neje Görgey Gyula császári és királyi kamarás, Mezey Ernő hírlapíró, Harkányi Frigyes br., Veizel Gyula dr. a szab. hivatal elnöke, Hampel József dr. egyetemi tanár, Feylitsch Bertold br., Gonda Béla m. osztálytanácsos, Harkányi Károly br., Marsalkó József, Keckés Dezső p. ü. igazgató, Lovag Rothkugel Arnold, Kazinecy Gábor, Szendrői Török Bálint és neje, Zalay Andor, Jendrasik Kornél és családja, Amon Ede őrnagy, Rakóvszky Endre alispán, Korányi Frigyes dr. főrendiházi tag, Wersebe Hartvig br. stb.

Személyi hír. Molnár Pál, a piaristák s.-a.-újhelyi főgimnáziumának népszerű igazgatója, t. barátunk, mint részvétellel értesülünk, ágyhoz szegzett beteg. — Kívánjuk, hogy a hosszabb pihenés után, a mire föltétlen szükség van, nyerje vissza elvesztett legjobb egészségét!

Stefánia esküvője. Jó forrásból vett értesülésünk szerint *Stefánia* kir. hercegnőnek, Lónyay Elemér gróffal való egybekelése a jövő március hó 10-én lesz és nem Londonban, mint a fővárosi lapok jelentik, hanem *Miramáré*-ban fog megtörténni. Arról is értesültünk, hogy a boldog házaspár az év nagyobb részében Magyarországon fog lakni.

Ministeri biztos. A vallás és közokt. m. kir. miniszter az ungvári bábaképző intézet vizsgálataihoz *Löcherer Lőrinc* dr.-t, vármegyénk kitűnő főorvosát t. barátunkat, ministeri biztossá nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Olvhary* Ernőt, kinek neve városunk művelt zenekedvelő köreiből is jó hangzásnak és így általános rokonszenvnek örvend, az újhelyi kir. pénzügyigazgatóságához állami végrehajtóvá nevezte ki.

Rekviem a zsinagógában. A helybeli *orthodox* izr. hitközség nagy templomában — írja tudósítónk — f. hó 25-én a reggeli ima alkalmával és az ájtatos hívek nagy részvétele mellett gyászos istentisztelet tartott boldogult *Dókus József* lelki üdvéért.

Esküvők. *Isépy* Zoltán bodrogközi járási szolgabíró e hó 30-án esküszik örök hűséget *Marossy Irénke* kisasszonynak, *Marossy Antal* dr. járásorvos és birtokos kedves szép leányának. —

E chronosticonból, helyesen, az 1708. év jó ki. A gyakorlott latin poétára valló, ügyes, szellemes, de másként vak eszázárhűséget dicsőítő ezen versezetnek szerzője, minden valószínűség szerint a váltig labanclelkű vén költő, *gr. Koháry István* cs. kir. altbgy. vala, a kinek 1709-ik évi zsebnaptárában már beiktatva találjuk azt. *) Azóta számos felirat- és siriratgyűjteménybe föl-vétetett e vers: így pl. már az 1721-ben Drezdában és Lipésében megjelent „Philosanders Curienser Inscriptionen”-ben stb. Hanem, hogy maga a feliratos köztábla idők jártával hová kálódott el? nines semmi nyoma. Alkalmassint II. József császárnak a temetkezést a templomokban eltöltő s onnan a régi sirjelvényeket is eltávolíttatni parancsoló rendeletére vitetett ki, a fölötté állott fejtelten szoborral együtt, a pataki egyházból, mégpedig annál inkább, mert „*rebellis emléke*.”

Magáról a most említett szoborral vagy sarkőről már sokkal többet sikerült kinyomoznunk. Ezt, mikor a szentegyházból eltávolított, — dr. *Wenzel* Gusztáv néhai egyetemi tanár, a híres jogtudós és történetbuvár, velem közölt adatai szerint — a várbeli kőhid külső falába illesztették be, ahol 1810-ig vala látható; azonban a várépületek ezen évben végbement nagyobb mérvű megváltoztatásával, onnan kivet-

lábai elő. Így jár, a ki megveti királyát és a lázadónak szolgál. Így bocsulja meg az isten az állhatatlannak tetteit! — Menj tovább vándor és a midőn kiesodálkozad magadat, emlékezzél meg arról, hogy a ki itt fekszik, Bezerédy Imre, a Rákóczi parancsára nyakzatott le. (A latin szövegben látható kérdő- és felkiáltó jelek a Tárca illusztris írójának a történelmi igazság érdekében tett megjegyzései) Szerk.

*) L. Koháry naptári jegyzeteiről közzétett cikket a Történelmi Tár 1878. évi foyama 390. l. T.

Somosi *Somossy Mihály*, kir. törvzs. bíró, f. hó 30-án esküszik örök hűséget *Lácza* László dr. s.-pataki ügyvéd és földbirtokos szép és művelt leányának, *Irénekének*. Mindvégig háborítatlan boldogság legyen osztályrészük!

Házasság. *Mándy* István, a homonnai járás tb. fősolgabírája, f. évi január hó 23-án délután esküdött örök hűséget *Pólyai* Margit urnőnek. Boldog meglegedést!

Főuri vadászat. Tisza-Dobon *Andrássy* Sándor gróf f. hó 20-án és 21-én rendezett vadászatán résztvettek a házi uron kívül: *Ahsbas* Leó, *Haraszthy* Miklós, *Kazinecy* Artur, *Matolay* Károly dr., *Madarassy* Béla, *Nemthy* József, *Persenszky* Lajos, *Szántó* Mihály, *Szokolay* Emil és *Vladár* Emil. És habár különösen a másnapi rossz időjárás miatt abban kellett hagyni a vadászatot, terítékre került 428 nyul és husz fácánkakas. A legjobb s legvadadusabb területek kivadászására nem kerülhetett a sor.

Grosse Ödön. † *Grosse* Ödön e hó 21-én meghalt. Kiveszett az éleletről egy sudár fiatal tölgyből. Hetekig tartó gyilkos kór fel-emésztette, habár a gyarló emberi lehetőség szerint mindent elkövettek, hogy az életnek, a mely neki oly szép hosszú jövőt ígért, megmentsék. Ma már mindennek vége. Váratlanul nem jött ugyan a szomorú hír, mégis mindnyájan, a kik ismertük őt, megdöbbené, szívünk elsorult, szemünk könnybe lábadt, hogy miért is kellett közülünk elköltöznie ily korán, java erejének tavaszán. Mert szerettük, tiszteltük és becsültük a tüzes véri lobbanékouy férfiut, aki lengyel nemzetiségének minden erényét és sajátágát egyesítette magában egy áldott jó szívvel, melylyel barátainak legióját magához bilineselte. Fiatal 31 éves kora dacára, az életnek komoly, törekvő, sőt példás munkása volt, a mit fényesen bizonyított ama nagy kiterjedésű szőlőtelepítés és művelés, melyet a Tokaj-Hegyaljának új-helyi promontóriumán nagy anyagi áldozattal, kiváló szakértelemmel és fáradozással létesített. Mikor a filokszera letarolta drága szőlőinket, ő a kezdők között utat, irányt szabott működésével; majd a szép eredmények produkálásával ugyanesak buzdította, serkentette már-már csüggedt szőlőbirtokosainkat *Ezért mindenestire kiérdemelte a Hegyalja nagy halálját*. És a derék férfiú rövid pár év alatt teljesen elsajátította nyelvünket, magyarrá váltott testét-lel-kestül s hogy azt úgy is érezte: bebizonyította azzal, hogy a mult évben letette a magyar hon-polgári esküt. További munkásságában aztán megátolta betegsége: erős hűlés, amiből tifusz, utóbb mellhártyagyulladás képződött, a mely minden erejét felemésztette. Meghalt. Hogy mily bánatba ejtette szép fiatal hitvesét, árvákká lett két kis gyermekét, gyászba borult ősz szüleit, testvéreit és rokonait s mily fájdalmas részvétet költött fel barátaiiban s minden ismerőseben: arról szorongó szívből, reszkető kézzel hogy részletesebben írjunk, ne kívánja tőlünk az olvasó. Ez a fájdalom, ez a gyász s ez a részvét impo-záns módon nyilatkozott meg 23-án végbement temetésén. Ezernyi közönség gyűlt össze a Ka-

ték és a kastély aljába rakták be.*) Amde ugyan *Wenzel* szerint 1842-ben, újabb építések, igazítások miatt, innen is kivetté, „azóta — úgy mondatik — a várkert fái közt hever.” Ő ke-reste, de nem találhatta fel.

Én is, midőn első ízben (még az 1850-es évek közepén, mint serdülő ifju) Sáros-Patakon jártam, noha akkor is tudtam már egyet-mást *Bezerédy*ről, mem akadhattam a nyomába, se kertben, se bástyákban. Szerencsésebb valék azonban most 12 év előtt 1888-ban. Ezen év nyarán ugyanis egy pár napot Patakon töltvén, *Ballagi Géza* dr. főiskolai tanár ural — egy-kori kedves tanítványommal — nemesak a vár s kastély teremt szemlélem meg, hanem le-ereszkedtünk a „Vöröstorony” alatt a földbe épített s mesterséges falazataikkal és beosztásukkal hazánkban párjukat ritkító kazamatákba, börtönökbe is és ott is mindent szorgosan átvizsgálunk. Ekkor a régi donjon homályos be-járó (fél-föld alatti) csarnokában, nem messze egy szélesebb nyilástól, a melyen a kertből az összesepert faleveleket és szemetet szokták le-hányjni, — észrevettem, ilyen hulladékkal le-piszkítva egy, a falhoz támaszkodó, (nyilván a kertből az említett nyíláson egykor bedobott) siremlékszerű faragott kőlapot. Melyről is a sze-metet letisztogatván, meglepetve láttam, hogy *egy fejtelten vitéz alakja* vagy *on rá dombo-ruan kifaragva*, de a mely már — legkivált a mellén és az ezen vagy e mellett lévő fejénél — *nagyon megrongált állapotban van*.

Mindjárt tudtam is mondtam is *Ballagi-*

*) *Jászay Pál* 1842-ben még itt látta, mert az 1843-iki „*Országgyűlési Almanach*”-ban írja, hogy a pataki *belső vár* falában még most is látható azon vörös-márvány em-lékkő, mely egy fejtelten emberi alakban *Bezerédy* tün-teti elő” (120. l.) T.

zinczy-utcai gyászós ház nagy udvarán, hol a koszorúból, ezek között a „magyar barátoktól” adott gyönyörű koszorútól borított koporsó ki volt téve. Boór Jenő ág. ev. lelkész mondta fellette a szép gyászbeszédet és imát, a kántor pedig gyászdalt énekelt. Amint aztán a jóbarátok, vadászcimborák kocsira emelték a koporsót, megindult a menet óriási tömege, elül Lukács Károly bandájával kik a megboldogultnak a temetőig folyton a lengyel himnuszt és egy másik kedves lengyel darabját húzták. A temetőben mikor már a föld göröngye hullott a koporsóra, ismét eljátszotta Károly azt a két szép bus magyar nótát a mi jó Odön barátunk örömeiben s bujában a legjobban kedvelt. — Könyves szemmel, fájó szívvel hagytuk el a temetőt. Béke hamvaira!

— **Időjárás.** Azt tartja a közmondás: „Hogyha fénylik Vince — Megtelik a pince,” már t. i. jóféle boroskával. Hát az idén ugyan csak fénylett s pedig oly erővel, hogy a hónap hült helye maradt. De jön a helyébe más. Most hogy e sorokat írjuk csakugyan szorgalmasan szítál s fris fehér lepel borul megint hegyrevölgyre.

— **Esküdtszéki tárgyalás.** Az ujhelyi törvényszéken az első esküdtszéki tárgyalást több bűnygyben, a mint értesítnek, február 26 án (? — Szerk.) fogják megtartani. A tárgyalás színhelye a vármegyeháza nagyterme lesz.

— **Aranylakodalmom.** Farkas Károly, Kis-Tárkányban volt, most már nyug. tanító és neje Takaró Mária Vajdácskán ma ünneplik boldog házasságuknak 50 éves fordulóját. A szerető gyermekektől és számos unokáktól környezett és mindenkitől becsült tisztet házasparnak kívánjuk, hogy fris szellemi és testi erőben érjék meg gyémántlakodalmukat is! T.

— **Esküvő.** Solder István, helybeli jónevű műasztalos, tegnap esküdt örök hűséget Lángh Matild kisasszonynak, néhai Lángh Nándor építész és neje szeretetreméltó szép leányának.

— **Uj plebánus.** Szerencsi plebánossá Kovács Károly kassa-bélai plebánus nevezetett ki. A hangulat kedvező, a mennyiben a nép óhajával találkozott a megyés püspök öccelleneciájának ez elhatározása. A szerencsiek az új plebánus mielőbbi eljövételét örömmel várják, a mi körülbelül a jövő hó elején fog megtörténni. Legyen előre is üdvözölve! Isten hozza! r. l.

— **Lakodalmom.** Fényes lakadalmi ünnepség volt folyó hó 22-én Vég-Ardó községben. Balogh Pál, a község erélyes bírása, adta férjhez fiatal leányát a falu egyik legderékabb legényemberéhez s így ez alkalomból a község fentvezett érdemes bírását megisztelték megjelenésükkel Barthos József járási főszolgabíró, Puza Sándor gk. prépost, főesperes és még számosan az ujhelyi, pataki és környékbeli intelligenciából, urak és hölgyek egyaránt. A gazdag menü felszolgálása során legelsőbb Barthos József járási főszolgabíró mondott lelkes hangú felkösztöntöt az ifju párra, utána nsgs és főt. Puza Sándor üritette poharát a járás derék fejére, Turián körjegyző a főurat éltette, szóval bőven kijutott a dikcióból is. — Két zenekar is huzta. — A köznépek az öreg „Andris” cigányprimás bandája, az uri közönségnek pedig Jónás s.-pataki cigányprimás bandája huzta. —

nak, hogy ime, ez a Patakon lefejezett híres kuruc brigadéros Bezeredy Imrénék oly régóta keresett sirköve! Tehát megvan; bármilyen romlott állapotban is, és bármilyen elhagyatott, gyarló helyen (szemétdörben!) de mégis csak megvan!

Gondolkodni kezdtem az ügyről; és ámbátor ismeretes előttem, hogy Sáros-Patak mostani birtokosa, Windisch Graetz hg., a magyar nemzet legnemesebb szabadsághőse II. Rákóczi Ferenc fejedelem iránt épen nem viseltetik valami rajongással; mindazonáltal a felesége magyar asszony, gr. Dessewffy Aurél t. barátom és akkori képviselőtársam nővére lévén, tüstént fölkerent Dessewffy grófot, a magy. tud. Akadémia néhai elnökének fiát: legyen szives akár nővére utján, akár közvetlenül közbenjárni fent tisztelt sógoránál, a herceg urnál, hogy Bezeredy Imre siremlikét ama földalatti személerakó helyről mégis emeltesse ki, — és rakassa emlékezet okáért valami szemléltetőbb diszelebb helyre, pl. a hol eredetileg állott: a templom, vagy akár a kastély falába. Hiszen Bezeredy épen a császárhoz való hűségre téréseért lakott Rákóczitól halállal, tehát a Windisch-Graetz hg. politikai meggyőződésének martirja stb.

Dessewffy gróf a legszivesebb készséggel megígérte akkor nekem a kívánt közbenjárást sógoránál és bizonyára nem is mulasztá el.

Történt-e azóta valami változás a szerencsétlen véget ért hős kuruc vezér csonka siremlikével? Kiemelték-e a „Vöröstorony” földalatti kazamátái homályából? vagy most is ott fetreg, porral, kerti söpredékekkel, befödve? — nem

Bátran elmondhatjuk, hogy a fényes lakodalmom estjén úgy találta magát mindenki, mintha nem is Vég-Ardón, hanem Vig-Ardón lett volna. Ebben az igazi magyar lakodalmomban teljes animóval roptuk a kitünő esárdásokat s csak másnap reggel, a mikor a felkelt nap arany sugarai jelezték, hogy bizony mégis csak Vég-Ardón vagyunk, szakadt vége a vigalmas éjszakának. Sz.

— **Halálozás.** Szmrkovszky Sándor, gör. kat. lelkész, Kolbása községben f. hó 20-án, életének 74-ik, boldog házasságának 46-ik esztendejében, hosszas betegség után elhunyt. Halálát özvegyén, Antalóczy Erzsébeten, János, Ciril, Sándor, László és Erzsébet, férj. Simsa Tivadarnén és nagyszámú unokáin kívül gk. papi körökben igen kiterjedt rokonság gyászolja. — A jó „Sándor bácsi”-nak — kit a környéken paptársai, az intelligencia és a köznép, vallásfelekezeti különbség nélkül, egyaránt tisztelt és szeretett — legyen könnyű a föld! Áldás emlékére! hn.

— **Eljegyzés.** Kerner Vilmos, vasuti hivatalnok Sümegen, eljegyezte Felberbaum Bernát s.-a.-ujhelyi kereskedő Amália leányát.

— **Lopás és betörés.** Ujhelyben az elmúlt héten három merészebb bűneset történt. Nevezetesen Waldmann Izidor, a Széchenyi-téri Korinkó-házban lakó órás és ékszerész, az esti órákban a ház kapuján kifüggesztve felejtette egy kis ládaszerű kirakatát, melyben hét darab különféle óra és több arany gyűrű volt. A kínálózó alkalmat valami jó madár felhasználta s a ládát elemelte úgy, hogy máig semmi nyoma sincs. — A betörések a vágóhíd felé vezető uton és a Bereczki-utca sarkán Grünfeld Bernát és Weisz Sámuel szatócs boltjában történtek úgy, hogy a gazemberek mind a két helyen a bolt betört aklakán másztak be. Az előbbi helyről tizenkét koronát, az utóbbiról két koronát és nagyobb mennyiségű szivart és dohányt loptak el. A rendőrség eddig semmi nyomra nem jutott.

— **Leakarta löni a szolgabíró.** Mint a T. H.-ból olvassuk Bekacs községben történt, hol a kir. járásbíró kiküldött hivatalos funkciót végeztek, a midőn egy munkás embernek látszó egyén be akart furakodni, mint mondogta: „beszélni a szolgálóival.” Minthogy nem tágitott, lefogták és összekötötték. Ekkor kitűnt, hogy töltött revolver volt nála s pedig azért, mert „le akarta löni a szolgabíró.” Hogy miért: azt nem mondta.

— **Műkedvelői előadás.** Varannóról írják lapunknak, hogy az ottani iparos ifjuság műkedvelő társasága, mint kallatszák, már legközelebb színre hozza a „Csikós” e. népszínművet a Varannón létesítendő közkórházalap javára. A jótékony, magasztossága bizonyára elég lelkesítő példa az ottani körülmények közt. Csak előre!

— **Amerikai pénz.** Rákócz községből értesítik lapunkat, hogy a rákóczi postahivatalhoz 5 község részére Amerikába kivándorolt egyénektől 1899. évben 60,254 ft 41 kr. (120,508 kor. 82 fil.) érkezett, vagyis 27057 ft 66 krajcárral több, mint az előző 1898. évben.

— **Könyvelői és pénztárosi állás** van üresedésben a Tokaj vidéki keresked és gazd. hitelbanknál. Az említett állásokra vonatkozó

tudom! Hanem éppen azért irtam ezt a cikket és azért közlöm azt a becses folyóiratban, hogy felhívjam reája Rákóczi szülővármegyéje lelkes fiainak figyelmét. Intézkedjenek a továbbiak iránt, mint leghivatottabbak, — ók.

Szerintem legelőszérűbb volna, ha a herceg urtól, — a ki eme kuruc emlékkőre, mint látszik, súlyt úgy sem helyez, — elkérné a múzeum-igazgatóság. A herceg ur remélhető, hogy oda is fogja adni.

Tempi passati.

1869—1900.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

(2. Folytatás.)

Írta: Szabó Kálmán.

Ilyen ártatlan, sokszor bizony éretlen, de mindég szimpatikus tréfát azonban nemcsak egymás között tettünk meg, hanem az intézet kertészével is egyszer, a ki pedig mint tanár, felettünk állott.

Karácsony este volt. Én, Csonka és Mártha Pista nem mentünk vakációra haza, mert ránk nézve ilyen nem létezett. Szülője egynek se élt. Azilumunk a képzőintézet volt. Itt élőködtünk, mint a gazdátlan eb az állam költségén. A kertész nőtlen, szintén nincs senkije. A többi tanárok bizonyos szupérioritási érzéssel huzakodnak tőle. Magában él, mint a remete. Az idő komisz, kocsis stilusu. Kimenni nem lehet. Bent mit csináljon a magános ember. Ajtót karácson-estéjén még a Krisztus sem nyit rá. Ilyenkor az is csak a becsületes embereket keresi fel,

pályázat lapunk mai számának Hirdetési közt olvasharó.

— **Posta- és táviró-statisztika.** A s.-a.-ujhelyi posta- és táviróhivatal 1899. évi forgalmát közérdekeségénél fogva a következő adatokban közöljük. 1. **Ajánlott levelezés:** a) feladatott: 41340 db., b) érkezett: 53560 db. 2. **Csomagok:** a) feladatott: 27,066 db., b) érkezett: 49452 db. 3. **Pénzes levelek:** a) feladatott: 4108 db., érkezett: 5304. db. 4. **Postautalvány:** a) feladatott 48637 db. — 1635589 forinttal. b) érkezett: 51130 db. — 1992455 forinttal. 5. **Postai megbízás:** a) érkezett: 1654. — 76656 firttal. b) Kiváltatott: 805 db. — 36066 forinttal. 6. **Postatakarékpénztári közzététel:** a) befizetések: 1740 db. — 30357 forinttal. b) kifizetések: 841 db. — 19574 firttal. 7. **Cheque-forgalom:** a) befizetések: 13371 db. — 1257383 firttal. b) kifizetések: 616 db. — 523759 firttal. 8. **Távírat:** a) feladatott: 16622 db. b) érkezett: 22036 db. c) átmenő: 14685 db. 9. **Jövedéki bevétel:** 55232 firt. 10. **Kézbesítés.** A levélküldemények naponta 4 szer, a postautalványok, pénzeslevelek és csomagok pedig 2-szer kézbesítettek, mit 5 kézbesítő látott el. 11. **Egyéb szolgálat.** A hivatal a posta- és távirószolgálaton kívül teljesíti a postatakarékpénztári közvetítő szolgálatot, a nemzetközi postautalványok átszámítását, kezeli a tőzsdei árfolyam, időjóslo és vizállást jelző táviratokat. Végül fölemlítjük, hogy a haladó kor kívánalmainak megfelelően s már a folyó év első negyedében életbe lép az a nagyon célszerű újítás, hogy a postautalványokat háznál fizetik ki és a hírlapokat a házhoz kézbesítik. A folyamatban levő tárgyalás befejezése után végre reményünk lehet ahhoz is, hogy a pályaudvaron egy korszerű postapalota épül.

— **Koronás bankjegyek.** A kötelező koronaszámítás azt a közóhajt idézte elő, hogy a mostani forintos számításu papírpénzek helyett koronás banjegyek jöjjenek forgalomba. Ez mielőbb be is következik. Ez év szeptember havában a huszkoronás bankjegyekkel kezdik meg az új koronás bankjegyek forgalomba hozatalát; jövő év január havában pedig 10 és utána 50 koronás bankjegyeket bocsátanak ki. Azután következik a 100, 500 és 1000 koronás bankjegyek életbe léptetése.

— **A hét minden napja ünnep.** Nincsen olyan napja a hétnek, melyet a világ valamely környékén ünnep gyanánt meg ne üljének s melyen a mindennapi munka ne szünetelne. A keresztényen megüli a vasárnapot, a görög a hétéft, a perzsa a keddet, az assziriai a szerdát, az egyiptomi a csütörtököt, a török a pénteket, a zsidó a szombatot. — Persze van aztán sok olyan heverő ember is, a kinek a hét minden napja ünnepszámba megyen.

Selyem menyasszonyi ruha 10 firt 50 krtól

feljebb — 14 méter! postabér és vámmentesen szállítva! mintakat pedig postafordultával küldenek, valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 firt 65 krig méterenként. Henneberg G. (cs és kir. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

a hol van apró nép, gyerek. Barát sem megy hozzá, mert az el van foglalva otthon asszony-nyal, zsolttárral, bibliával, gyerekekkel.

Similia similibus curantur. Te neked sincs, mint nekem, se apád, se anyád, se feleséged, se házad, se szamarad, se semmiféle jószágod. Gyerünk együvé. De mit csináljunk a hosszú estén? Azt, amit a kisvárosi élet nyújthat: vagy koccintgatunk, vagy kártyázunk. Mivel pedig mi érettünk is csak született a Megváltó, a mai nap tiszteletére vigyük egy tétlő alá mind a kettőt: koccintgassunk is, kártyázunk is. De mibe kártyázunk, mikor közlünk egy emberöltő óta senkinek egy megveszeke-dett vasa sincs. — Borba? De ki fizesse a bort? A kertész! Aki nyer, az iszik; aki nem nyer: az nem iszik. Ez volt a mottó.

Csonka és Mártha Pista valódi kozákok voltak. Én nem kártyáztam, mert nem tudtam csak durnyizni. Ma sem tudok mást, egyszóval nevetlen ember vagyok. Hogy mégis valami hasznomat lássák, én hordtam a bort a „Botkú”-bül; ebbeli semleges szerepem mindenképen biztosítja számomra Bakhus nedűjét. Az első játszma Csonka és Mártha nyer. Iszik mindenki csak a kertész nem. A másik játszma is lemorzsolódik. Iszik mindenki, csak a kertész nem.

Az első rimaszombati kitykutyos korszó már kiürül. Jön a másik is. A kertész még mindig veszt.

A helyzet kezd már feszült lenni. Ekkor Csonka tartúffi ravasz arecal feláll és azt az indítványt teszi, hogy a kertésznek is hagyjunk inni, természetesen csak az alatt a feltétel alatt, ha minket az óráján sohasem fog felszólítani.

Folytatás a II. mellékleten.

Irodalom.

Az „Adalékok Zemplén-vármegye Történetéhez“ c. havi folyóiratunknak 1900. évi, egyszersmind a VI. évfolyamnak februári füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. A sz.-istván-baksai halom ásatása. Rómer Flóris után. — 2. Zemplén-vármegye történelmi földrajza (XIX. közl.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertetése. (48. folyt.). Latinból: Matolai Etele. — 4. Történeti jegyzetek Zemplén-vármegyéről. (48. folyt.). Latinból: Dongó Gy. Géza. — 5. Babotsay Izsák, Tarczal v. nótáriusának naplója. (2. folyt.) Közli: Hubay Kálmán. — 6. Szirmay András naplója. (44. folyt.) Közli: Karsa Ferenc. — 7. **Levelesláda:** A br. Sennyey-család levelestárából. (V.) Közli: Lódy József. — 8. Tarczal város oltalomlevele 1598-ból. (IV.) Latinból: Matolai Etele. — 9. Sáros-Nagy-Patak régi jegyzőkönyveiből. (III.) Közli: Dongó Gy. Géza. — 10. Sáros-Nagy-Patak főbirái 1572-től máig. (II.) Közli: Fodor Jenő. — 11. **Irodalom:** Magyarország Vármegyéi és Városai. — **Tárca:** 12. Egy kuruc brigadéros, Bezeredy Imre siremléke S.-Patakon. Irta: Thalý Kálmán dr. — 13. Hibaigazítás. — 14. A szerkesztő póstája. — 15. A kiadó póstája. — A havonkint 2—2 nagy iven megjelenő „Adalékok“ előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 4 korona 80 fillér. — **Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a községek figyelmébe; annyival is inkább, mert ebben az évfolyamban is közlöttek az egyes községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertetését.**

„**A bánat dalai**“. Ez a címe annak a szívet lelkelt elandalító zeneműnek, melynek szerzőjét Székely Márton német bolyi igazgató tanítót Holosnyai Cirilnek szívből jövő szívhez szóló, lapunkból is ösmertes dalai indították zeneköltői hevületre. A megzenésített **Bánat dalai** megrendelhetők a zeneszerzőnél. Egy-egy példány ára: egy korona.

A római világbirodalom megalapítójával Julius Caesarral foglalkozik a Képes Nagy Világtörténet most megjelent 55. füzeté. A tizenköt kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője. Geréb József dr. Egy-egy kötet ára díszes felbörkötésben 16 kor. Füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet kapható a kiadóknál (Római Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői-ut 18) és Lódy Adolf s.-a. ujhelyi könyvkereskedésében.

A Magyar Bazar legújabb száma, híven a többiekhez, rendkívül gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. Wolh Janka szerkesztésében. Megjelen havonként négyszer és előfizetése 1/4 évre 4 korona. Mutatványszám ingyen. Megrendelő cím: „Magyar Bazar“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.

A „Magyar Nemzet“ politikai napi lap mely a nagy és magaslatos szabadelvű tradíciók zászlaja alá toborozta az újságírás legedzettebb munkásait, Jókai Mór és Bekés Gusztáv főszerkesztők, Adorján Sándor felelős szerkesztő vezetése alatt azt a kiszámíthatatlan előnyt nyújtja olvasóinak, hogy 12 órával előzi meg az összes fővárosi napilapokat s ugyanakkor, amidőn itt a fővárosban a reggeli lapokat olvasni kezdik, a „Magyar Nemzet“ már az ország legtávolibb vidékein is elmondja a tegnapi összes eseményeit. A „Magyar Nemzet“ a legolcsóbb napilap nemcsak nálunk, hanem az egész kontinensen Husz. huszonegy oldalon jelenik meg rendszeresen és előfizetése egy hónapra még csak 2 korona. Február elsejével belépő új előfizo-

Ebbe a ravasz indítványba mindkét fél bele is egyezett. A paktum ekkép meg levén kötvé, minek folytán kocicintgattunk kivilágos kivirad-tig.

De a kertész megszegte a szavát. Az első órán mindjárt felszólította Csonkát. „Nem készülttem“ — volt a felelet. Utána Mártha Pistát. „Nem készülttem“ — szolt ez is ingerülten. És így tovább engemet is. Ekkor felkerestük a lakásán és tudtára adtuk, hogyha megbuktat ben-nagy vigan teketória nélkül meglincseljük.

Ez hatott: egyikünket se buktatott meg. Még a felnőt ember is hol komoly, hol bolond dolgokat csinál, mert mikor az isten sa-ját képére és hasonlatosságára megteremtett bennünket, ilyené alkotta a népet. Ha a ko-moly, szürkülő és holdvilágos fejű, ugynevezett „vén szamarak“ is csinálnak bolondságot, mért ne tennék ezt meg a fiatal emberek. Ilyen bol-ondságok közé tartozott az is, hogy egymást az udvarra tükörrel kicsaltuk.

Ez a kicsalás a szuggesztiónak egyik neme. Az egyik az alvó szeméi elé tartja a tük-röt és mond neki valamit, pl. hogy apád kint vár, gyere ki! Az alvó erre, száz közül kilen-cenkilenc esetben, kikél ágyából és követi az illetőt mindaddlg, a míg az udvarra ki nem ér, a hol az alacsonyabb temperamentom azután felkölti. Az ilyen kicsalásnak persze óriási ka-cagás a fináléja. Szoboszlay t is így csalták ki. Ő megátalkodottan ment is. A kicsaló előtte hő-köl, hőköl. Ő követi hűségesen a kicsalót nyom-ról-nyomra. Az ajtó is kinyilik már. De ekkor hirtelen becsapódik. A szuggeraló szépen kint-rekedt.

Csak nagy könyörgésre bocsátottuk be.

(Folytatjuk.)

tőknek ingyen és bérmentve küldi meg a „Magyar Nemzet“ kiadóhivatala a „Magyar Nemzet“ gyönyörű naptárát, ami magában fölér egy havi előfizetéssel Mutatványszám 6 napig ingyen. Czim: „Magyar Nemzet“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54. sz.

„Házartás“ Kürthy Emilné szerkesztésében és az Athenaeum kiadásában havonként háromszor megjelenő „Házartás“ újabb száma, szokott esinos kiállításban bő tartalmával és számos illusztrációval a háziipar, divat, ház-tartás, konyha, kertészet stb. köréből nélkülözhetetlen tanácsadója minden jó magyar házi asszonynak. A „Ház-tartás“ előfizetése negyedévre 3 korona. Megrendelő cím: „Házartás“ kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-ut 54. Mutat-ványszám ingyen.

„Elite csárdás“. A farsang legszebb és legérdeke-sebb újonsága, mely a fővárosban rövid idő alatt teljesen meghódította úgy a zene, mint a tánc kedvelő közönséget, az „Elite csárdás“. Ugy a lassú, mint a friss része való-sággal lázba hozza a táncoló fiatalokat. Szövegét és ze-nejét Andor Károly írta, kinék ez ugyan az első szerze-ménye, de már ezzel is feltűnést keltett. — Ára 1 ko-rona 60 fillér s kapható a kiadó Nádor Kálmánnál Buda-pesten Károly-körút 8. szám alatt.

Egyesületi élet.

Közygylések. A „s.-a.-ujhelyi dalárda“, ma d. u. 2 óraker a vármegye-székháza nagy-teremben, — a városi kaszinó pedig ma d. u. 2 óraker saját helyiségében fogja rendes évi közygylését megtartani.

A sárospataki akadémiai tornaegye-sület 25 éves fennállásának emlékére jubiláris évtét egyebek közt egy az eddigieknél nagyobb-szabású táncest rendezésével teszi emlékezetessé. A vialgom minden izében sikerültnek ígérkezik, mit részben az egyesület mult évi táncmulatsá-gának fényes eredménye, részben a rendezőség-nek minden irányban tevékeny buzgólkodása biztosit. A Tornászón-táncestélye, melyre a ren-dezőség már szétküldte a meghívókat, febr. 10-én a városháza összes termeiben zajlik le. — Akik meghívóra számítanak, de eddig nem kapták meg, forduljanak érte a r. b. elnökéhez (Andrae József, Sárospatak.) Vidéki vendégek elszálláso-lásáról, ha érkezéső idejét az elnökkel tudatják, gondoskodik a r. bizottság.

A perbenyiki kat. olvasókör a perbe-nyiki „Nyesés“ tánctermében ma este a g. kat. templom javára énekel és szavalattal egy-bekötött jótékonycélu táncmulatságot rendez. — Belépődij: személyjegy 1 kor. családjegy 2 ko-rona. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. és a „Zemplén“-ben nyugtattnak Kezdeté este 6 óraker.

A polgári olvasó-kör Gálszécs városában írja alkalmi tudósítónk — most tartotta XXIX. évi rendes közygylését Elek Imre dr. ügyvéd elnökle mellett. Az évi számadás megtétele után a tisztségek megválasztása következően történt meg. Elnök közfelkiáltással ismét Elek Imre dr. lett. Alelnök Eperjessy István, kiről meg-jegyzendő hogy a kör megalakulása óta egyfoly-tában viseli ezt a tisztséget. Pénztáros Szameth Kóbi, jegyző Markovics Samu, könyvtáros Klein mann Miksa, háznagy Schreiber Mór, a mely tisz-tséget ebben az évben rendszeresítették. Ezek után 10 tagból álló választmány alakítottat. Végre Kassay Lajos indítványára elhatározták, hogy a kör nyilvános felolvasások rendezésére szakbizottságot alakítanak.

A gálszécsi katolikus kör jan. 21-iki farsangi mulatsága, beleértve az „Agnés asszony“ népszimnű előadását is, fényesen sikerült. Az előadás zsufozt ház előtt ment végbe. A szép érdeklődést és pártfogást meg is érdemelték a derék műkedvelők, kik — közben legyen mondva — valamennyien a polgári elemhez tartoznak és kik valamennyien dicséretesen megállották helyüket. A jó s szép előadásért a dicséret fő-képp Mihajla Endre s. lelkészét illeti, a ki fá-radhatatlan buzgósággal heteken át tanította a műkedvelőket s buzgólkodott, hogy az előadás minél jobban sikerüljön. Előadás után tánc kö-vetkezett, a melyben a jelen volt intelligens elem is részt vett s mely a legjobb animóval majdnem kivilágos kivirad-tig tartott. r. l.

A nagymihályi kaszinó-könyvtár ja-vára 1900. február 10-én a Barnai-szálló nagy-teremben zártkörű táncestét rendeznek.

Nyilvános számadás.

A s.-a.-ujhelyi csizmadia ifjuság tánc-mulatságán volt

a bevétel: 344 K.
a kiadás: 312 K.

és így a tiszta jövedelem: 32 K.

mely összeg a s.-a. ujhelyi csizmadia ifjuság temetkezésére szolgáló alaptőkéjéhez csatoltatott. Felülfizettek: Szentgyörgyi János 4 kor. Koval-tsik János, Tarpai István 3—3 kor. Csomos And-rás, Nagy Sándor, Friss Heimán, Tuczsa János, Rónay Lipót, Kiss István 2—2 kor. Jaczko Gyula,

Prián András, Oroszi Sándor, Szilágyi József 1—1 koronát. Mindezeknek a felülfizetőknek há-lás köszönetet mond: A rendezőség.

A Varannón 1899. dec. 16-án és 1900. jan. 14-én megtartott gyermek — illetve ipar mű-kedvelői színelőadások bevételeinek és kiadá-sainak.

számadása.

I. A gyermekelőadás összes jövedelme 271 k. 80 f.
kiadása 141 k. 10 f.

Tiszta jövedelem 130 k. 70 f.

Ebből karácsonfára fordított: 59 k. 90 f.

A felmaradt 70 k. 80 f. összeg a varannai kisdudóvó pénztárába folyt be.

II. Az ip. ifjuság előadásának összes jövedelme 300 k. 58 f.

Az ip. ifj. előadásának kiadása 148 k. 10 f.

Tiszta jövedelem 152 k. 48 f.
mely összeg az ip. segédek kat. egyesületének adatott át.

Kelt Varannón, 1900. január 23.

Zselvay Bogdán,
rendező

Az 1900. jan. 14-én, az iparos ifjuság mű-kedvelői előadása alkalmával felülfizettek: Kisz-lovszki Adolf 2 kor. 20 fil., Bella Gyula 60 fill. Staut N. 3 kor. Pikna Pál 2 kor. 20 fil., Sztankó László 1 kor. N. N. 1 kor. 20 fil. Ureczky S. 1 kor. 20 fil. Letényi Ar. 60 fill. Plenczner A. 60 fill. Spák J. 2 kor. 50 fil. Friedman Vilmos dr. 2 kor. Salgó Antal 2 kor. Füzesessy Gyula Kurunsky István 1 kor, 10 fil. Sepitko Antal 1 kor. Tomesányi K. 2 kor. 20 fil. Pereszélyi István. 4 kor. Simonovics I. dr. 60 fill. Urcizky B. 2 kor. Guzeo Péter 2 kor. Füzesessy Gyula 1 kor. 60 fil. Breitsver Árpád 3 kor. Diószeghy J. 10 kor. Loisch Béla 1 kor. 20 fil. Földes A. 60 fil. Takács István ifj. 1 kor. Somogyi 1 kor. Blum M. 1 kor. Csóke József dr. 4 kor. Har-saghy Endre 3 kor. Tain István 2 kor. Szemán János 2 kor. Füzesessy Pál 2 kor. Novák József 2 kor. Lehoczky Endre 2 kor. Kerekes Pál 1 kor. Strasser 1 kor. Fogadják a nemes szívű felülfiz-etők az egyesület nevében a rendezőség forró köszönetét.

Kelt Varannón, 1900. jan 25.

A rendezőség.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős —

Boldogult férjem végtisztessége alkalmából tanusított részvétért ez uton fogadják jó barátai és ismerősei halás köszönetem kifejezését.

Özv. Grosse Ödönné.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— A rovatért felelős: A szerkesztő-bizottság. —

Kéziratok a lap kiadóhivatalába küldendők S.-A.-Ujhelyre.

Az osztatlan népiskola tanterve.

E cím alatt Hubay B., igen tisztelt kar-társam, a „Zemplén“ ez évi első számában a mi asztalunkra is feltálalta azon kemény eledelt, melyen tanügyi embereink mostanában rágód-nak. Nem akartam ugyan a kérdéshez a köri gyűlések előtt szólani, de ha már szőnyegre ke-rült, már csak azért is felelemel igénytelen szavamat, nehogy hallgatásom beleegyezést je-lentsen a Hubay ur által nyilvánított véleménybe.

A kérdés ez: Szükséges-e külön tanterv az osztott és osztatlan iskolák számára?

E kérdésre egy határozott véleményt ta-lálunk a már megállapított tanterv címében: „Osztott népiskolák tanterve.“ Nem hiszem ugyanis, hogy midőn a minister tantervet ké-szített az osztott iskolák számára, nem gon-dolná meg, miszerint, ha lehet szó „osztott“-ról, okvetlen lenni kell „osztatlan“-nak is. Ez lehetett a minister véleménye, de nem így gon-dolkoznak ám mások. A „Pedagógiai Társaság“ mult évi október hó 21-én tartott ülésében Föld-es Géza előadása alapján a közoktatás egysé-gesítése szempontjából szükségtelennek jelenté ki külön tanterv készítését az osztatlan népis-kolák számára. A tanügyi sajtóban félelmesen sokan szintén e véleményöknek adtak kifejezést.

Bocsánatot kérek! Azok az urak, a kik annyira tüzelnek az egységes tanterv mellett, vagy sohasem tanítottak osztatlan iskolát, vagy maguk sem hiszik, a mit írnak, vagy nem ismerik a 2 × 2-t. Egységes népoktatás! Na-gyon szép cél, de ez időszerint, de még a nem

éppen közel jövőben is, nem igen lesz elérhető. Idealistáknak kell lennünk, de csak egy bizonyos határig. Avagy álljon elő egy olyan esodaszulott, a ki a gyakorlatban meg tudja nekem mutatni, hogy milyen módszer mellett lehet „ugyanazt a műveltséget nyújtani a legutolsó falusi iskolában, mint a fővárosiban”? Tanítson meg engem Földes Géza, Hubay B., vagy más, (feltéve, hogy tanítható vagyok) hogy miként vezessem én osztatlan iskolában az én falusi gyermekemet — ki óvodának hírére se hallotta és a szülei háztól egyéb kerékkötők egész halmazával együtt már magával hozta az alkohol iszonyu okozatait is — arra a műveltségre, melyre az oszított városi iskolák növendékei a szülei háznál szerzett és az óvodákban nyert nem megvetendő ismeretek birtokában könnyen eljuttathatók? Ha valaki nekem egy nap alatt egymaga hitvány anyagból mennyiségileg és minőségileg ugyan olyan munkát állít elő, mint hat munkás kifogástalan anyagból, én leborulok annak nagysága előtt a porig!

Abban az időben, midőn a túlterhelésről panaszkodtunk, azt dobálták fejünkhez a papírhörsök, hogy meg kell találni a helyes módszert a megszüntetésére a túlterhelés. Kerestük is, de nem találtuk, mert olyan módszer nincs, a mely a bajt teljesen elhárítsa. Sajátságos egy állapot! Tengeri kigyó az a módszer, mely immár kísért az egységes tanterv kérdésben is. És mintha összeesküdtek volna az osztatlan iskola ellen, minden módon oda akarják a dolgot magyarázni, hogy az osztatlan iskolának el kell érnie az oszított által produkált eredményt, csak jó módszer legyen. Ha ilyen nem létezik, mit keresnek olyant, a mi nincs; ha van, miért nem használják a nagyobb eredmény reményében az oszított iskolák tanítóit? Talán csak nem az egyöntetűség kedvéért? Nem szabad jogtalan és teljesíthetetlen munkát követelnünk.

Az egységes tanterv hívei véleményök diadalra juttatása érdekében többféleképpen érvelnek. Az osztatlan iskola 60 gyermekével 6 osztályban, nem marad el az oszított iskola mellett, ha egy osztály van is egy tanító vezetésével, de abban 80—100 gyermek. Mindazok, kik eddig az egységes tanterv mellett szót emeltek, mintegy engesztelésül talán az ellenfeleknek hangsúlyozzák, hogy a népoktatási törvényt minden pontjában keresztülvittnek képzelik. Ugyan miért tétéleznek hát fel egy osztályban 80—100 gyermeket, midőn az oszított iskolát kell védeni? De nem is annyira a növendékek száma, mint inkább az osztályok száma teszi az óriási különbséget.

Külön tanterv mellett kasztrendszer fejlődnek ki a tanítók között. Természetesen: az osztálytanítók lenéznek a hat osztályú iskola tanítóját! No, kérem igen szépen, ha mégis csak annyira vagyunk, igazán nem érdeklünk 300 forint fizetésért. Ne írjunk alá lelki szegénységünkről bizonyítványt, ha nem kell és talán hamis okirat is az.

Azt is emlegetik némelyek, hogy az oszított iskola 22 óra idejével szemben az osztatlan iskola tanítójának 32 óra áll rendelkezésére; tehát több idő alatt mégis csak elvégezheti az oszított iskola tananyagát. Hát nem szólal meg az igazság bennetek, kedves kartársaim, az ilyen egységes igazságtalanság ellen? Fzt nevezik egyöntetűségekre törekvésnek! Miért nem szabnak mindjárt 60 órát az osztatlan és 10 et az oszított iskola számára? Így biztosan egységes lesz az eredmény. Nagyon sárgálom az érveket.

Hogy a magyar népoktatás egységes legyen, arra mindnyájan törekedni tartozunk. Én sem lehetek a tagolt állapot mellett s nem is vagyok, hanem minden igyekezettel az egységes, mint magas, ideális cél felé törekszem; de nem engedjük magunkra erőszakolni azon véleményt, hogy a népoktatás akkor lesz egységes, ha ugyanazon tanterv szerint halad az oszított, mint az osztatlan iskola. Ha e felfogás érvényre emelhetné, amitől az Isten óvjon, akkor követnők el az egyöntetűség ellen a legnagyobb merényletet. Mert, hogy az oszított és osztatlan iskola egységes eredményt nem produkálhat, azt én kétségtelennek tartom. Mit tettünk tehát az egységes tanterv behozatalával? Nagy kárt, azt, hogy kísérletezésnek, kapkodásnak, bizonytalanságnak vetettük meg alapját, mert az osztatlan iskola — az egész anyagot fel nem dolgozhatván — válogatni fog. A helyi viszonyok és a tanítók sokfélesége szerint hova fog ez vezetni? Talán csak nem egységre?

Megkísérlem elmondani, hogy mire lehet értelmezni e helyen az „egységes”-t.

Mielőtt egységes tantervről szólhatnánk, egységesé kell tennünk a tanítóképzést, végre kell hajtánunk a népoktatási törvényt minden pontjában; szükséges, hogy minden iskolában otthon legyen az egy ur, a ki parancsol, az állam. Ezek után beszélhetünk egyöntetűségről, lehet szó egységes népoktatásról, de csak a következő értelemben.

Magyarország minden népiskolája tántoríthatatlan hív hazafit, erkölcsös, vallásos és értelmes polgárt tartozik adni a hazának és az élet-

nek. E célból a tanítás, mint e nemes célok elérése egyik eszköze, lehetőleg egyöntetűen történjék és pedig úgy, hogy az oszított és osztatlan népiskola ugyanazon főbb tárgyakat öleli fel, de az anyagot az oszított iskola részletesen az osztatlan összevonottan tárgyalja. Az életre, a népiskola céljára nem multhatatlanul szükséges ékitmények az osztatlan iskolára ne legyenek kötelezők. Ennyit tehetünk ez idő szerint az egységes népoktatás érdekében; de ennek elősorolásával sem bizonyítottunk egyebet, mint a külön tanterv szükségességét.

Csak hadd jöjjön hát az osztatlan iskolák tanterve. Megérdemel a magyar kultúra annyi jóakaratot, hogy jövőjét kockára ne tegyük; de 17 ezer osztatlan népiskola is jogosan követelheti, hogy keresztülvihetlent ne erőszakoljanak rá.

Osszegezem most már véleményemet a tanterv kérdéstről a következőkben.

Külön tantervet kérek úgy az oszított, mint az osztatlan iskola számára. Mindkét tantervben jelöltessek ki a minimum és a maximum. Az oszított iskolák minimuma képezze az osztatlanok maximumát. Az oszított iskolák maximuma és minimuma között a különbséget nagyobb legyen, mint az osztatlané között.

Határozott meggyőződésemet diktálta tollam alá az elmondottakat. Álláspontomat védelmezni fogom mindaddig, míg annak helytelenségéről meggyőzve nem leszek; de ennek bekövetkeztével a jobb vélemény előtt szívesen meghajlok.

Fontos kérdés ez uraim! vitassuk meg töviről hegyire.

Aldás legyen a magyar kulturán!

Abara, 1900. jan. 9.

Fábián István,

Nyilvános nyugtató és számadás.

A „Zemplén-vármegyei Tanítók Házára” és „Arvay-émlék”-re a 11. számú gyűjtő-íven (Gyűjtő: Lengyel Samu Homonna) adakoztak: Haraszthy Miklós, Lukovits Géza, Moskovics Ervin dr., Szekerák János dr., Lédermann Sámuel, Komár Adolf, Matolay Károly dr., Mendly Károly, Persenszky Lajos, Friedmann Márk 2—2 kor.; Ungár Sámuel dr., Kovács József, Réz László, Ugray Lajos, Debreczeni Aron, Révész Emil, Marossy Béla, Póányi Dezső, Szamosi József, Kelemen Armin dr., Stern Mór, Ligeti Albert dr., Vas Dezső, Rosenblüth Sándor, Klein Dávid, Jakobovits Izidor, Herskovits Gerson, Propper Fülöp, Neumann Adolf, Spira Adolf, Markovits Mór, Hellinger Bernát, Österreicher Hugó 1—1 kor.; Izr. hitk. tanítók 3 kor. 40 fill., Doby Antal 80 fillér, összesen 47 kor. 20 fillér. Mely összeg a gyűjtő óhajta szerint a következőleg oszlik meg: a) 40 fill. gyűjtő postaköltsége; b) 37 kor. 80 fill. a „Zvmegyei Tanítók Házát” illeti. — Eddigi gyűjtésünk a „Zemplén” f. é. 2-ik számában kimutatott összeggel s az 1899. é. dec. 31-ig tőkésített 26 fill. kamattal együtt: 207 kor. 24 fill.

c) „Arvay-émlék”-re 9 korona, mely is a „Zemplén” f. é. 2-ik számában kimutatott összeggel s az 1899. é. dec. 31-ig tőkésített 24 fill. kamattal együtt: 134 kor. 74 fill.

A b) és c) alatt kimutatott összeg a sárospataki takarékpénztárban kamatozik. Nemes szívű adakozók fogadják a „Zvmegyei Tanító-egyesület hálás köszönetét

Hodossy Béla,
a gyűjtő-bizottság elnöke.

A gyűjtő-bizottság tagjai tisztelettel felkéretnek, sziveskedjenek a gyűjtő-ívet s a gyűjtött összeget bizottsági elnökhöz mielőbb beküldeni. Egyben értesítetnek a választmány s gyűjtő-bizottság t. tagjai, hogy f. é. február első felében, Ujhelyben választmányi és gyűjtő-bizottsági ülés fog tartatni; a meghívók s tárgysorozat a napokban fognak szétküldetni.

Elnökség.

CSARNOK.

Nem volt párja . . .

Szól a nóta szomoruan,
Tóni cigány huzza.
Benne zokog a nótában
Szívem minden búja! —
Huzdd csak, Tóni, kesetvesen,
Ne kiméld a fátat:
„Nem volt párja a faluban
Kerekes Andrásnak!” —

Két karomra leborulva,
Könyező szemekkel
Kap engemet nap-nap mellett
A pirkadó reggel.
Igy virrasztom át óráit
A rut éjszakának . . .
Huzdd csak, Tóni, bus nótáját
Kerekes Andrásnak!

Huzdd csak, Tóni, azt a bűvös,
Sirva-zokogó fát!
Huzdd el nekem azt a legszebb,
Legszomorubb nótát!
Hátha, hátha megrepeszti
Szívemet a bánat,
Amig huzod bus nótáját
Kerekes Andrásnak! . . .

(M. Sziget.)

Krúze'yi Erzsike.

Az izr. nőegyesület balja.

Mondhatnak és tehetnek a bálesinálók s rendezők bármit, de azt a sikert, pompát és fényt, vonzóerőt és kedélyt csak a nőegyesületi bál képes elérni. A nagy erkölcsi és anyagi sikert, csak nagy erkölcsi és anyagi eszközök és tényezők segítségével lehet kivívni.

A női szív, a szeretet, jótékonyság és könyörületeség eme kiapadhatatlan forrása, ilyenkor elementáris erővel tör elő, hogy gazdag aratást csapjon, gyűjtsön és töltsen tele a magtárakat, mert hosszú a tél és sok az éhező szegény.

Ott az első egyike, az érdemekben megőszült elnök, megtörve az élet terheitől, de szeretetben és jóságban meg nem fogyva, körüljárja a termet, hogy mindenkinek, kicsinynek és nagyoknak megköszönje az ő kedves vendégeinek, hogy eljöttek az ő báljára. Ott a másik, kire az egyesület legdrágább kincsét bízta a kasszát, ott hagyja hűtlenül, mi neki most anyagi dolog! *bliktri*. Oda állított maga helyett 3 férfi-prést, sajtolták azok a koronákat. Az ő kedves-ségére szükség van most másutt, de azért meg nem állja, ha „cerkel”-jében arra kerül, hogy meg ne kérdezze: „hogyan áll a bál?” — Ott a harmadik, az odaadó hűséges elnök-helytartó. Csupa báj, szeretetreméltóság és életkedv. A holtakat is táncra ébresztené tárogató szava, ha sokra nem becsülné emezek nyugalmát s ott a negyedik meg ötödik és valamennyi: mind házi asszony, vendég nincs egy sem, mindenki otthonosa érzi magát és jól.

A mult bálon már kidicsért és most feyökkel még felfrissített, remekül diszitett terebben kezdetét veszi a tánc, ha ugyan tíz-husz oldalba lökés és viszont annyi türes, tyukszem taposás, fodortépés és számtalan *pardon* táncnak mondható.

Oly sikerült volt e multság, hogy táncolni sem lehetett. De, a mint hallatszük, új szabályrendelet van készülöben, mely korlátozni fogja a báli közönség számát és említettem visszaéléseit.

A mult bálon az első négyest anyai pár táncolta a hány csak elfért; most épp kétszer anyai táncolta. A mult bálon megkorholtam a bálterem közepén álló és ártogató csoportot; most szépen oldalra húzódtak, segített a szó — gondolom én — Zinner, Bettelheim, Haas és Ligeti Náci, meg a többi borküldők más véleményen vannak. Az udvariságot egyébként tulajdonítják. Okosan is van az így, mert a női bájokban gyönyörködni, csak bizonyos kor-pri-vilegiuma, azután már jó a cankó is, csak tiszta legyen; mert bizony a jó számorodni ritka portéka ám manapság asszonyban és borban egyaránt. A *hamis* pláne ártalmas mindegyikből.

Igy folyt vigan a multság: oldalvást a poharat, közepett pedig az örömet óhajtotta mindegyik fenekig üríteni. Részegítő hatása az mindegyik. Meg is járta vele egyik-másik, különösen ki mindkét helyen gyakorlatot tartott. Egyiktől a fej, másiktól a szív fájdul meg; de a mint szabad levegőre jön, elpárolog az és jön a dal: „. . . bál után, álom volt esután.” A táncosok mit sem törődve az én okoskodásommal, járnak tovább, járnak szédítően, mámorosan, önmagából kikelve, kifáradva mig csak nem közeleg a szellemek órája, a nőegyesületi bál vonzó démonja, „Tischlein deck dich” alakjában.

Egy pincérhad hareba vonul és a táncot em étközteremmé változik át. Tányérok esőrómplése, poharak csengése, gazdasszonyok parancsolása, a páholyokból le, alulról fel egy-egy üzenet és üdvözlés, közbe-közbe halk susogás, a mamák és más avatatlan fülek kijátszására, helyfoglalás a jól megválasztott szomszéd mellé, mámorító zenebonát okoz.

Szépek, kecsesek a női kezek, de elragadóan bájosak, ha nagy és telt tálakkal közelednek felénk. Mily étvágygerjesztő az adag és adakozó egyaránt!

Búrok ily pusztitást ángoj hadban nem ejtettek, mint ez az elszánt csapat! Mennyi haredkv, mily hódításvágy, pláne mikor a folyón is átkelt egyik-másik.

Tália szent csarnoka mennyire profánizálva! Hol máskor éhes színészek didergve áldoznak, most sonka, hal és kappan tragikus szerepét vig fogyasztók játszották el nagy bravúrral.

Hálás köszönet a közönség részéről e szép

szinelőadásért, szerzőknek és szereplőknek ügyelőknek és statisztának egyaránt; de százszoros éljén a derék és jeles direktornak: az izr. nőegyesület érdemes *elnőknőjének* és mindazoknak, kik vele e nemes munkát megosztották!

A díszes és szépszámu hölgyközönség névsorát következőkben adjuk.

Asszonyok: Adametz Emilné, Bajusz Józsefné, Bariss Arpádné, Dongó Gy. Gézáné, Ehlert Gyuláné, Erényi Manóné dr.-né, Fleiszner Frigyesné, Frieder Sarolta (K.-Helmecz.) Fuchs Jenőné (N.-Rozvány), Fuchs Mórné (B.-Keresztur), Fuchs Sándorné (Kir.-Helmecz.) Friedrich Mórné, Friedrich Vilmosné, Glatstein Mórné, Guttman Mórné (Luka), Haas Adolfné, Haas Bernátné dr.-né, Haas Fülöpné, Halász Hermanné, Hlavathy Józsefné, Hell Adolfné, Juhász Jenőné, Kaufmann Arminé, Kellner Józsefné, Kellner Sománé dr.-né, Klein Arturné, Kondor Miksáné (S.-Patak), Klein Albertné (Bereczki), Klein Gézáné, Kiss Ferenéné dr.-né (Kemeese), kozmai Kun Frigyesné, Landeszmann Miksáné, Matyasovszky Kálmáné, Meczner Gyuláné, Cs Molnár Leóna, Polónyi Ignácné, Reich Lipótné (Luka), Reichard Lajosné, Reichard Salamonné dr.-né, Rosenberg Bernátné dr.-né, Rosenthal Sándorné dr.-né, Roth Bernátné, Rozner dr.-né (Munkács), Schön Sándorné, Szepesi Arnoldné dr.-né, Schön Mórné, Widder Gyuláné, Teich Zsigmondné, Waldmann Adolfné dr.-né, Wessely Mórné, Zinner Adolfné.

Leányok: Adametz Gizella, Adonyi Vilma (Tolesva), Dongó Jujóka, Fried Kornél (Balkány), Friedrich Terike, Fuch Vilma, (B.-Keresztur), Glatstein Berta, Goldblatt Mariska (S.-Patak), Groszmaon Etel (Tolesva), Hell Sárka, Harsányi Lujza (B.-Köváralja), Kellner Bella, Kiss Erzsike (Nyiregyháza), Matyasovszky Sárka, Metzner Marianna és Ica, Nagy Margitka, Polónyi Ilonka, Répássy Annuska, Reich Jolánka, Roth Zselka, Reichard Ilonka, Schvarcz Elza, Szepesi Paula.

Schneider J.

Városi és községi ügyek.

* **Városi közgyűlés.** S.-A.-Ujhely város képviselőtestülete f. hó 24-én tartotta közgyűlését Székely Elek polgármester elnöklése alatt s a városatyák igen nagy érdeklődése mellett. A közgyűlés d. u. pontban 1/2 3 órakor kezdődött. Megnyitó beszédében polgármester megilletődéssel jelentette be a nagy veszteségét, a mi városunkat *Dókus József* és *Ujfalussy Endre* halálával érte, mert az elköltöztek a város közéletében, annak fejlődésében hosszú és önzetlen munkásságukkal hervadhatatlan érdemeket és maradandó emléket biztosítottak maguknak. — Indítványára a képviselőtestület elhatározta, hogy az elhunytak kiváló érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíti és a gyászoló Dókus- és Ujfalussy-csuládoknak részvétiratokat küld.

A polgármesternek és a pénzügyi bizottságnak az árvaszéki ülnöki állás betöltésére vonatkozó javaslatát, mely szerint az állás csak a jövő 1901. évtől tölthessék be s addig az árvágyek ellátásával, tekintettel a nem tulságosan nagy ügyforgalomra, a közigazgatási tanácsos és jegyző bizassanak meg, a képviselőtestület — a kisebbség amaz indítványával szemben, hogy az ülnöki állás haladéktalanul betöltendő lenne — határozati erőre emelte. A határozat ellen *Meczner Gyula* és *Kiss Ödön* v. tiszti főügyész meg a gyűlés folyamán felebezzést jelentettek be.

Nagy vitát és beható eszmecsereket keltett a pénzügyi bizottságnak a színház felépítésére vonatkozó véleményes előterjesztése. A bizottság ugyanis nem tartotta célirányosnak, hogy a mostani rozoga színház 80—85,000 korona költséggel renováltassék, vagyis átépíttessék s ezért kevéssel több költséggel egy teljesen új színház felépítését hozta javaslatba és pedig a rendőrségi épület helyén, a mely kétszer akkora, mint a mostani színház területe. Ennek elfogadása esetén a rendőrkapitányságot az átalakítandó régi színház-épületbe akarják elhelyezni.

Meczner Gyula, *Hornyay Béla* dr., *Meczner Béla*, *Schön Vilmos* dr., a polgármester és többek felszólalása után, azzal a felvetett eszmével szemben, hogy a színház a tornaacsarnok helyére volna építendő, a bizottság javaslatát elfogadták; úgy azonban, hogy a színház közadók igénybevétele nélkül a meglévő színház-alap, pénztári maradvány s a vármegyétől és a kormánytól nyerendő adományból építtessék föl, legfeljebb 100—110,000 korona költséggel.

A tanácsnak és építkezési bizottságnak a közbiztonság szükségessé vált pótlóépítkezések, továbbá egy hidmérleg beszerzésére vonatkozó javaslatát elfogadták.

A *Diána-fürdő* átalakítására, helyesebben újjáépítésére vonatkozó terveket és költségvetést, mely szerint ezen munkálatok mintegy 24,000 koronába fognak kerülni, szintén elfogadták, s a polgármestert az építkezések mielőbb való végrehajtásával megbízták.*

Ezután a közgyűlés több, kevésbé közérdekű ügy elintézése után d. u. 5-kor véget ért.

Referens.

* **A „Zemplén” fekete táblája.** Teljes hitelt érdemlő helyről kaptuk a következő sorokat: A Nagy-Uj-utcában, a 154. számú ház udvarán, van egy harapós kölyök kopókutyája. A gazdája nem tartja kötelességnek s így nem mulik el nap, hogy kivált az arra járó gyermekek közül egyet-kettőt meg ne harapna. Veszekedett dühössége már annyira megy, hogy a bottal járó embernek is neki ugrik az egész nap tárványitva álló kiskapu mögöl. Sintér hurokja rá! (Hogy igen: ajánljuk a v. rendőrség b. figyelmébe. Szerk.)

* **A homonnai járásban** az 1899. évben a népmozgalmi adatok az állami anyakönyvek szerint e következők:

Anyakönyvi kerület:	Születés	Halálozás	Házasság
Felső-csebinyei	108	77	24
Göröginyei	58	35	15
Haburái	118	79	22
Homonnai	165	108	30
Homonna-vidéki	83	42	16
Jankóczi	43	26	14
Koskóczi	108	76	23
Nagy-kemenzei	107	50	16
Lyubisei	66	20	6
Mezőlaborezi	167	76	28
Mezőlaborez-vidéki	118	60	24
Petiesei	58	29	18
Izbugya-radványi	87	40	20
Udvai	93	38	23
Viravai	100	57	20
Zavadkai	69	44	13
Összesen:	1548	857	312

Vagyis a születések esetei a halálozásokat 691-el mulják felül.

* **Állami anyakönyvi kimutatások.** A bekecsi anyakönyvi kerületben 1899. év folyamán 168 születés, 25 házasság és 96 halálozás esete jegyzetelt be az állami anyakönyvbe. — A *kis-tárkányi* anyakönyvi kerületben a múlt évben születési bejegyzés volt 133, házassági 14, halálozási 92. — A *S.-A.-Ujhely-vidéki* anyakönyvi kerület bejelenté, hogy az 1899. évben született 89 gyermek, halálozás volt 63. házasság 19 történt.

* **Állami anyakönyvi statisztika.** A satoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1900. jan. 20-tól 1900. jan. 27-ig a) házasságot kötött: 5 pár; b) kihirdetett: 5 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 16 esetben; d) elhalálozott: 15 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

1797/3741. kb. sz.

Zemplén-vármegye közig. bizottságától.

Olvastattott az alispán folyó évi 30589. sz. alatt kelt jelentése, melylyel a *törvényhatósági közutak 1897/98. évi építési, kezelési fenntartási kiadásairól, valamint az érintett kiadások fedezésére szükséges bevételekről szóló zárszámadást* bemutatja.

A bemutatott számadások alapján az 1897. évi közuti számadás 156,814 ft 44 krnyi bevétellel szemben 144,793 ft 40 krnyi kiadást, s ekként 12,021 ft 04 kr. készpénz maradványt. Az 1898. évi számadás pedig 183,305 ft 73 kr. bevételt, és 164,472 ft 36 kr. kiadást, követezőleg 18833 ft 37 kr. készpénz maradványt tüntet fel mint tényleges eredményt.

Az 1897. évi számadás bevételi része VIII. rovatának „Lerovás” című számhasábján 21,149

* A *Diána-vendéglő* valaha nagyon látogatott hely volt s kora tavasztól késő őszig az intelligenciának legkedveltebb gyülekezőhelye; de a rossz bérlők azt egészen lejáratták. Ha azt akarja a polgármester — amiben nem kételkedünk — hogy a *Diána* régi fényébe visszahelyezkedjék, nagyon óvatosan járjon el a bérlő megválasztásánál. Szerk.

ft 50 krnyi pénzbeli összeg van feltüntetve; ezen összeg nem készpénzben rovatott le, hanem természetben kiszolgáltatott közmunka érték s így ezen természetben való ledolgozás pénzürtéke van készpénz gyanánt feltüntetve azért, mert annak elszámolása illetve a számadás keretébe illesztése másként meg nem történhetett.

Ezen most említett 21149 ft 50 kr. készpénzbe bevétel mint munkaérték a kiadási rész III. rovatának 1. és 4. pontja továbbá a VII. rovat alatt van elszámolva, tehát a pénzmaradványt nem módosítja.

Hasonlóképp az 1898. évi számadás bevételi oldalának VIII. rovatát 20,971 ft 50 krnyi közmunkaérték pénzürtékül számoltatik el s a kiadás III. rovatának 1. és 4. pontja, továbbá a VII. rovat alatt ugyanezen 20,971 ft 50 kr. mint munkaérték iktatott be a számadásba.

A rovatok számadási eredménye tehát a fentiek szerint:

I. az 1897. évi számadásnak bevételi részében:

1) Vámbevételek	8107	ft 83	kr.
2) Utátelési hozzájárulás	8498	„ 55	„
3) Birságpénzek	483	„ 87	„
4) Különféle bevételek	1212	„ 73	„
5) Természetbeni lerovás	21149	„ 50	„
6) Utadó	119591	„ 20	„
7) Államsegély	3000	„ —	„
8) Számadási tértímeny	220	„ 59	„
9) Visszanyert előleg	173	„ 81	„
10) Mult évi pénzmaradvány	15525	„ 86	„
Összesen:	177,963	ft 94	kr.

II. Az 1898. évi számadásnak bevételi részében:

1) Vámbevételek	3963	ft —	kr.
2) Utátelési hozzájárulás	5368	„ 16	„
3) Birságpénz	413	„ 90	„
4) Különféle bevételek	1523	„ 83	„
5) Természetbeni lerovás	20971	„ 50	„
6) Utadó	109325	„ 83	„
7) Kölesön	28453	„ 46	„
8) Visszanyert előleg	765	„ 01	„
9) Mult évi pénzmaradvány	12021	„ 04	„
Összesen:	183,305	ft 73	kr.

III. Az 1897. évi számadás kiadási részében:

1) Személyi járandóság	9620	ft 91	kr.
2) Dologi kiadások	7479	„ 35	„
3) Utépités, fentartás és fel- ügyleti költségek	118419	„ 95	„
4) Egyéb kötelezettségek	7546	„ 10	„
5) Előre nem láthatókra	4784	„ 60	„
6) Visszafizetett kölesön	17972	„ 91	„
7) Előlegek	119	„ 08	„
Összesen:	162,942	ft 90	„

Ebből természetben való ledolgozásra

21149 ft 50 „

144793 ft 40 „

IV. Az 1898. évi számadás kiadási részében:

1) Személyi járandóság	9892	ft 25	kr.
2) Dologi kiadás	7320	„ 69	„
3) Utépités, fentartás és fel- ügyleti költségek	103739	„ 36	„
4) Ujutak és hidak építése	3824	„ 07	„
5) Egyéb kötelezettségek	5594	„ 02	„
6) Előre nem láthatókra	17099	„ 97	„
7) Visszafizetett kölesön	17000	„ —	„
Összesen:	164,472	ft 36	„

Ebből természetben való ledolgozásra

20971 „ 50 „

Valódi készpénzbeni kiadás tehát

143500 ft 86 kr.

vagyis végeredményben:

A) az 1897. évi számadásnál

a bevétel 177963 ft 94 kr.

a kiadás 165942 „ 90 „

a pénzmaradvány 12,021 „ 04 „

B) az 1898. évi számadásnál

a bevétel 183305 ft 73 kr.

a kiadás 164472 „ 36 kr.

a pénzmaradvány 18,833 ft 37 kr.

A szóban lévő 1897. és 1898. évi közuti pénztári számadások a fentebb előmutatott eredményekkel a közigazgatási bizottság részéről helyeslőleg tudomásul vétetvén a vármegye iratárába 15 napi közzemlére kitétetni s arról a járási főszolgabírák, valamint S.-A.-Ujhely város polgármestere ezen intézkedésnek a közönség tudomására hozatala végett értesíttetni rendeltetnek.

Ezen határozat a „Zemplén” hivatalos közlönybe közzététetik.

HUNGÁRIA SZÁLLÓ

S.-A.-Ujhely, Rákóczy-utca.

A legnagyobb kényelemmel berendezett 14 vendégszobával.

12 lóra való kényelmes istálló.

Első rendű jó magyar konyha.

Kitünő valódi kerti és hegyaljai borok.

Kelt Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1899. évi december hó 11-én tartott ülésében.

Molnár főispán,
mint a közig. biz. elnöke.

223/900. sz. T. Zemplén-vármegye a/ispánjától.
A 10 főszolgalabirónak és S.-A.-Ujhely polgármesterének.

A nagyméltóságú belügyministeriumnak mult évi 134392/I szám alatt kelt körrendeletét tudomás és további eljárás végett másolatban kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1900. évi január hó 9-én.
Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magyar királyi belügyminister 134392/I. szám. Körrendelet valamennyi vármegyei törvényhatóság közönségének A község-neveknek az 1898. évi IV. t.-c. alapján folyamatba tett rendezése alkalmával mindazon községek, amelyek nevei a hivatkozott törvény határozmányainak megfelelően végleg meg fognak állapítani, az országos községi törzskönyv-bizottság szervezeti és ügyviteli szabályzatának 9. §-ához képest az illető községek terhére központilag előállítandó jelzőtáblákkal fognak ellátni. Tekintettel arra, hogy az ország összes községei, tehát oly községek is, melyek jelenleg jelző táblákkal birnek el fognak látni központilag előállított új jelzőtáblákkal, mihelyt neveik végleg megállapítva lesznek: felhívom a törvényhatóságot, hogy megfelelően intézkedjék az iránt, hogy a községek költségkímélés szempontjába új jelző táblák beszerzésétől saját érdekükben tartózkodjanak. — Budapest, 1899. évi december hó 31. A minister helyett: *Jakabffy* s. k. államtitkár.

Másolat.

78543/r. e. sz. Magy. kir. belügyminister
Rendelet.

az italmérésnél és az italárusításnál követendő egészségügyi rendszabályok és az ezek áthágására kiszabandó büntetések, valamint a rendőri és orvos-rendőri felügyelet gyakorlása iránt.

(2. folytatás.)

7. §.

A szakértő véleménye alapján követendő további eljárás.

Ha a lefoglalás szakértő közbejötté nélkül történt, a lefoglalt tárgyak közül azok, a melyek a szakértő közeg által egészségi tekintetből kifogás alá nem vétetnek, a tulajdonosoknak visszaadandók, illetve további elárusításuk nem akadályozandó. Ha a kérdéses tárgyakat a szakértő közeg az egészségre ártalmasnak találta, vagy ha a lefoglalás szakértő közbejöttével történt a lefoglalt szeszitalok közül azok, a melyek a szakértő közeg véleménye szerint élvezet által az emberi egészségre határozottan ártalmasak, továbbra is községi őrizet alatt tartandók s ezen felül a tényállás, a kihágási eljárás megindítása végett, az ezen rendelet 23 §-ában megjelölt első foku közigazgatási hatósággal közlendő.

Nagyobb mennyiségű lefoglalt tárgyakból ha az első foku hatóság más községben székel, csak mutatvány küldendő be kellő óvrendszabály mellett, a többi községi őrizet alá veendő. Nagyobb mennyiségű tárgyak a tulajdonosnál is hagyhatók, a midőn azok a tulajdonos általi felhasználás vagy megsemmisítés ellen kellőleg biztosítandók.

Ital készítésére és tartására használt edények, melyek az egészségre általában véve veszélyes anyagból készültek, ha azok nincsenek kellőképpen veszélymentessé téve, a fentiek értelmében szintén lefoglalandók, és az illetékes első foku közigazgatási hatóságnak bejelentendők, esetleg beküldendők.

8. §.

Bírói vagy más hatóságnál bünyelül vagy egyébként szükséges tárgyakról.

Ha a megsemmisítendő vagy eladható eldobzott tárgyak valamely bírói vagy más hatósági eljárásnál bünyelül vagy egyébként szükségesek, mindaddig hatósági őrizet alatt tartandók vagy szükség esetén az illető hatóságokhoz átteendő, míg a vonatkozó bírói vagy egyéb hatósági eljárás végleg be nem fejeztetett.

9. §.

Az eldobzott tárgyak eladásából befolyt összeg hova fordításáról.

Az eldobzott, de meg nem semmisített tárgyak eladásából befolyt pénz a pénzbüntetésekre nézve megállapított célokra fordítandó.

10. §.

Egészségre ártalmas italok elárusítására és egészségére ártalmas anyagból készült edények használatára kiszabott büntetések.

A 2 §-ban jelzett engedélyesek közül azok, akik egészségre ártalmas italokat tartanak, vagy

elárusítanak, illetve azok, kik ily ital készítésére és tartására egészségre ártalmas anyagokból készült edényeket használnak, a mennyiben cselekményük az 1878. évi V. t.-c. 314 és 315 §-aiba ütközött és ugyanezen §-ok szerint büntetendő kihágást nem képez, a jelen rendelet 22. §-a értelmében büntetendők. Ha az illetékes első foku közigazgatási hatóság a fenti §-ok értelmében megindított eljárás folyamán nem csupán kihágásnak, hanem közegészség elleni vétségnek vagy bünténynek tényálladékat, illetve ennek nyomait látja fenforogni, mielőtt a kihágási ügyben bíraskodnék, átteszi az ügyet az illetékes büntető bírósághoz, hogy büntett vagy vétség el lett-e követve egyedül illetékes.

Jegyzet:

1. Az 1878. V. t.-c. 314 §-ának szövege: „A ki a közfogyasztás tárgyait képező s elárusításra vagy szétosztásra rendelt élelmi cikkek közé az egészségre ártalmas anyagot kever vagy kevertet, ugyszintén az aki az ekként meghamisított, vagy életveszélyes élelmi cikket elárusítás vagy szétosztás céljából boltjában vagy más áruhelyen vagy raktáron tartja, közegészségi vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal, ezenfelül száz forinttól ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.”

2. Az 1878 V. t.-c. 315 §-nak szövege: „A ki használatban levő kutat, vízvezetékét viztartót megmérgez, ugyszintén aki életveszélyes vagy az egészségre ártalmas anyaggal kevert valamely élelmi cikket (314 §) ennek veszélyes vagy ártalmas tulajdonságát elárusít, áruba bocsát vagy szétosztó öt évtől tíz évig terjedhető fogházzal s ha ebből következett be, a mennyiben gyilkosság nem forog fenn, tíz évtől tizenöt évig terjedhető fogházzal büntetendő.”

3. Az 1879. XL. t. c. 107. §-ának szövege: „Nyolc napig terjedhető elzárással büntetetik: a ki az ételeknek rész-, cin-, vagy más érecedényekben való főzésére nézve fennálló szabályokat megszegi, ugyszintén a ki az elárusításra vagy szétosztásra szánt étel- és italcikkek tartására és az azokkal való bánásmódra vonatkozó szabályokat megszegi.” (Folytatjuk)

0944/900 I. sz. S.-A.-Ujhely polgármesterétől.

Hivatalos hirdetés.

Melynél fogva értesítettnek az érdekeltek, hogy a Diána-kerten lévő vendéglőhelyiség 1900. év április 24-től számitandó 3. évre bérbé fog adatni.

Miből folyólag felhivatnak azok, kik azt kibérelni óhajtják hogy zárt ajánlataikat a folyó évi február 15-ig a város polgármesteréhez hol a bérleti feltételek megtudhatók, annál is inkább adják be, mert később érkezendő ajánlatok figyelembevetni nem fognak.

S.-A.-Ujhely, 1900. január hó 25-én.

Székely, polgármester.

99/900. I. sz. S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

Hirdetés.

A folyó évi ujoneozást megelőző sorshuzás, a S.-A.-Ujhely városban 1879-ik évben született hadkötelesekre nézve folyó évi január hó 31-ik napján, d. e. 10. órakor, a városháza nagy tanácsstermében fog megejtetni.

Ezen körülmény az említett hadköteleseknek, illetve szüleik vagy gyámjaiknak azzal hozatik tudomására, hogy a sorshuzáson minden érdekelt részt vehet és sorsszámát vagy maguk a hadkötelesek vagy helyettük szüleik esetleg gyámjaik huzhatnak.

S.-A.-Ujhely, 1900. január hó 24-én

Székely, polgármester.

98/900. III. S.-A.-Ujhely város polgármesterétől.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a S.-A.-Ujhely városbeli illetőségű hadkötelesekről szerkesztett összeirásai lajstromok 1900. évi január hó 25-től számitandó 8 napi közszemlére lettek a városháza 8-ik számú helyiségében kiteve.

Ezen körülmény azzal hczitik köztudomásra, hogy azt jogában áll mindenkinek megtekinteni, s a ki valamely kihagyást vagy téves bejegyzést vesz észre, vagy a szolgálati kötelezettség teljesítése tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kíván kifogást tenni, azt ugyanott nyomban megteheti.

S.-A.-Ujhely, 1900. január hó 24-én.

Székely Elek, polgármester.

220/I. 900. A szerencsi járás főszolgalabirájától.

Körösvények.

I.

Hernád-Németi községben a Barancsi Lajos részére 2 darab (4 és 6 éves) tehénről 1900

évben 45 és 46 folyó szám alatt 152979 és 152980 törvényhatósági számmal ellátott járlatok elveszvé; midőn a körözést elrendelem, egyidejűleg azokat semmieseknek nyilvánítom.

218/I. 900. sz.

II.

Szücs István mádi lakostól Tállya és Mád között f. hó 22-én 1 darab 9 éves, daruszörű, fennálló szarvu, bélyegtelen tehene elszabadulván mai napig sem került meg, miért is tisztelettel felkérem a társhatóságokat, hogy a körözést járásuk területén elrendelni, s eredmény esetén engem értesíteni sziveskedjenek.

Szerencs, 1900. január 25.

Bárczy Gusztáv, szolgalabíró.

A szerkesztő póstája.

Herék hizlalása. Beláthatják, ön és barátai, hogy közöhetetlen.

Máramarosi Erzsikének. Nagyon köszönöm a gazdag és becsos küldeményt Beértékesitem sorban rendben. Legszivesebb üdvözetem!

Oriór — Spatak B. versét olyan zsongori módon adta póstára hogy felbontáskor ollónk alatt olvashatatlaná vált

Sz. I. urnak — Hben. Az emléklapot nem küldhettem el, mert a legutolsó példányt elfogyott.

M. H. Ön nyerte a fogadást. A szökház csakugyan nem rönészánsz, hanem barok-stilben épült. — Az ide vonatkozó szakkönyvek közül különösen ajánlhatjuk a Ferenczy Józset dr.-ét.

H. B. A dolog a miről tájékoztatást kíván, hivatalos titok. Tehát mi útbagazással nem szolgálhatunk.

Th. D. dr. Mi csak azok után a nevek után indulhattunk, kik a jkönyvben elő vannak sorolva. Így történt, hogy a megreklamált név közlönyünkben kimaradt. Egyébként „ad multos annos!”

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Énlert Gyula.

Hirdetések.

Tk. 3147, 1899. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság kö hírré teszi, hogy Zemplénmegye nyilvános betegápolási alapja végrehajtónak kiskoru Margita Mária végrehajtást szenvedett elleni 64 forint 26 kr tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a kir.-helmecei kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóság területén lévő a kir.-helmecei község határában f kvő és a kir.-helmecei 47. sz. tjkvben 484. (1181--1182) hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból a hozzátartozó közös legelőből és erdőből kiskoru Margita Mariát illető fele részre 101 forintban, — 2) a k.-helmecei 47. sz. tjkvben (2437—2438) hr. sz. alatt foglalt és fele részben adós kiskoru Margita Mária másik fele részben nem adós Margita Julianna férj. Biró Pálné nevében álló szőlőre az 1881. évi LX. t. c. 156. §. alapján egészen 172 forintban, — 3) a kir.-helmecei 47. sz. tjkönyvben 2545—2546. hr. sz. alatt foglalt és fele részben adós kiskoru Margita Mária, másik fele részben nem adós Margita Julianna férjzett Biró Pálné nevében álló szőlőre az 1881. évi LX. t. c. 156. §. a alapján egészen 124 azaz egyszázhuszonegy forintban ezennel megállapított kiküiltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi február hó 16. napjának délelőtt 10 órakor K.-Helmecei városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküiltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékoók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át v gyis 30 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelt 8-ik szakaszában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküiltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi august. hó 11. napján.

Dancs György, kir. aljbiró.

Parkirozáshoz igen alkalmas
fenyőfa csemeték
beszerezhetők és megrendelhetők az uradalmi erdészei hivatalnál N.-Toronyán.

3772/1899. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kir.-helmecei kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság kö hírré teszi, hogy Zemplénmegye gyámpénztára végrehajtónak Estók Julianna Fodor Lászlóné végrehajtást szenvedett elleni 500 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kir.-helmecei kir. járásbírósg mint tkönyvi hatóság területén lévő a Dobra község határában fekvő és a dobrai 4. sz. tjkönyvben 4. 236. 237. 241. hr. sz. alatt foglalt és végrehajtást szenvedett Estók Julianna előbb Lukács Andrásné u öbb Fedor Lászlóné nevében álló ingatlanokra 1267 forintban ezennel megállapított kiküiltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi február hó 28-ik napjának d. e. 10 órakor Dobra község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküiltási áron alól is elfognak adatni.

Arverezni szándékoók tartoznak az ingatlan kiküiltási árának 10%-át készpénzben, vagy másfélannyi értékű óvadékképes értékpapírban a kiküiltott kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküiltottnek átadni.

Kelt Kir.-Helmecezen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi decz. hó 5. napján.

Dancs György, kir. aljbiró.

Legfinomabb válogatott kávé.

Elsőrendű süveg és koezka

CZUKOR

Kristály koezka czukor

Nagysárosi és Szegi

MŰMALMI LISZTEK

Szepességi különlegességek

Suchard Chocolat és Cacao

Van Honten Cacao

Richter-féle horgony építő szekrények

csemege czukorkák,

mindennemű déli gyümölcsök,

valódi angol tea sütemények,

eredeti Chinai és Orosz teák,

BEL- ÉS KÜLFÖLDI RUMOK,

magyar és francia pezsgők,

Tiroli Rosmarin és Reinetten almák.

igen szép kiv. finom

H A Z A I A L M Á K,

mindennemű halak, sajtok, prágai fel-

vágottak, 2-szer hetenként friss Frank-

furti virtli és szalvaládé nálam a

legjutányosabb árban kaphatók

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer, csemege, déli gyümölcs és ásványvíz
kereskedésében

S.-A.-UJHELYBEN.

112/tk. 1900. sz.

Hirdetmény.

Komaróc község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi törvényekben szabályozott eljárás a telekjvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

E czéleből az átalakítási munkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi február hó 19-én** fog kezdődni, s a tervezetek hitelesítésére **Bálint Lajos** kir. albiró és **Lovász Ferencz** telekvi átalakító kiküldetnek.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg, és az új telekvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekvi. végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat, jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket, igazoló okirataikat mutassák fel.

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-c. 15-18 és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik, és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekvi hatóságnál 1900. évi január hóban.

Bálint, kir. albiró.

Országos

Zarándoklatok Rómába

az 1900. jubiláris évben.

Rendezik

a magas Clerus főnhatósága alatt

a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája és Propper N. János ker. akad. igazgató „Keleti Utazási Vállalata” (Budapest, IV., Mária Valéria-utca Hungária szálló.)

Az első zarándokutazás indulása

1900. február hóban.

a melyre előjegyzések már most elfogadtnak. Részletes felvilágosítással és tervezettel a központi iroda szívesen szolgál.

Tk. 7652/1899. szám.

Hirdetmény.

Horb.-Csebine, Ladmócz és Izb.-Radvány község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. törvények 15. és 17. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 7. §. a) és az 1891. évi XVI. t.-c. 15 §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t.-c. 22 § alapján történt törlések érvénytelenségét kimutatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1900. évi július hó 14-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynak, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1900. évi július hó 14-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásaik többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi július hó 14-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is esatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Homnán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság 1899. évi decz. hó 26-án.

Dr. Oláh, kir. albiró.

A Grosz Vilmos-féle csőd-tömegeből megvett, cséplőkészletek, járgányok, rosták, ekék, lógereblyék, répa és szecskavágók s egyéb gazdasági gépek, míg a készlet tart, a gyári árnál tetemesen leszállított áron kaphatók

Kornstein Ignác,

vaskereskedésében, S.-A.-Ujbely.

Pályázati felhívás.

A Tokajban alakult „Tokaj-vidéki kereskedelmi és gazdasági bank részvénytársaság”-nál **f. évi április 1-ére** egy könyvelői, **május 1-ére** egy pénztárnoki állás lesz betöltendő. Az előbbi állással 4000 korona óvadék mellett évi 2400 korona, az utóbbival 2400 korona óvadék mellett 1200 korona évi fizetés jár. Pályázatok **f. évi február hó 15-ig** az intézeti jogtanácsos **Dr. Engel Jakab** tokaji ügyvéd ur irodájában nyújtandók be.

Az igazgatóság.

Meghívás.

Az 1898. XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Király-Helmecz vidéki hitelszövetkezet **1900. évi február hó 18-án** d. u. 2 órakor a Bodroghközi Tiszaszabályozó Társulat nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.

3. Mérleg megállapítása.

4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.

5. Az igazgatóság 12 tagjának választása.

6. Felügyelő bizottság választása.

7. Netáni indítványok.

1899. évi december hó 31-én a tagok száma 191, üzletrészeinek száma pedig 334 volt; az év folyamán belépett 5 tag 12 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a község házában kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Király-Helmecz, 1900. január hóban.

Király-Helmecz vidéki Hitelszövetkezet, mint az orsz. központi hitelszövetkezet tagja:

Révy Géza Victor,

igazgatósági elnök.

Tk. 131/1900. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminister 1899. évi november hó 25-én 66201/899. I. M./I. 6. a. szám alatt elrendelte, hogy a gálszécsi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Kassu** község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatosított.

E czéleből a helyszíni eljárás a nevezett községben **1900. évi márczius hó 5-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. 29. t.-c. 15-18., az 1889. 38. t.-c. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlan tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi január 9-én.

Bálint, kir. albiró.

4. 11. 02. 1-2.

MEGHIVÁS.

A „Hegyalja-Mádi Takarékpénztár“ részvényesei

1900. évi február hó 15-én délután 2 órakor

az intézet helyiségében tartandó

XXVIII-ik rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívtnak.

Tanákoskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. A mérleg és az osztalék megállapítása, valamint a nyereség felosztására vonatkozó határozat.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása.
4. Két igazgatósági és esetleg egy felügyelő-bizottsági tag választása.
5. Netalán előforduló indítványok.
6. A jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.

Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések február 6-tól kezdve az intézet helyiségében megtekinthetők.
 (50. §.) Azon részvényes, ki a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottja által kíván részt venni, tartozik részvényeit a közgyűlés megnyitásáig, elismervény mellett, az igazgatóságnál a közgyűlés tartamára letenni és a közgyűlésen csakis ily elismervényt nyert részvényesek s meghatalmazottjaik vehetnek részt a tárgyalásban s határozathozatalban.

Kelt Mádton, 1900. január hó 22-én.

Az igazgatóság.

A következő farsang és téli idény alkalmából van szerencsém az igen tisztelt közönségnek tudomására hozni, hogy nálam csokrok, koszorúk a legkülönfélébb kiállításban a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Menyasszonyi csokrokra különös gondot fordítok, a legújabb alakban, fehér virágokból, mirtus és narancs füzésekkel

Egyszerű kivitelben 2-3-4-5-6 frt.

Diszesebb kivitelben 5-6-8-10-12 frt.

Kiváló diszes szalaggal 10-15-20-30 frt.

Nyoszolyó leányok részére, báli, utazó, eljegyzési és alkalmi csokrok 2-4-5-6-8 frt.

Diszes kivitelben 5-6-8-10-15 frt.

Mellcsokrok 50 kr., 80 kr., 1 frt, 1 frt 50 kr., 2-3-4 frt.

Legyezók 2-3-4-5-6 frt.

Élő preparált pálmák, melyeket az élőtől alig lehet megkülönböztetni 1 frt 50 kr., 2-3-4-5-6-8 frtig, nagyság szerint.

Csomagolást saját árban számítom.

➡ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. ➡

Az igen tisztelt közönség megrendeléseit kéri kiváló tisztelettel

UHL MATH.
virágüzlete, Kassa fő-utca 81. sz.

Szép és olcsó virág!

Nagyszabásu kertemben s számos üvegházaimban folyton annyi friss és válogatott fajú virággal rendelkezem, hogy képes vagyok bármely megrendelésnek pontosan megfelelni.

Menyasszonyi csokrok finom papír vagy selyem tartályban 1 frttól 8 frtig és feljebb. — A menyasszonyi csokrok a legszebb illatos narancs, rózsza, kamélia, gyöngyvirág, szegfű stb. fehér virágokból, mirtus füzérekkel lesznek kötve.

Hetenkint egyszer friss olaszországi virág kapható.

Eljegyzési, bál, utazó s alkalmi csokrok papír vagy selyem tartályban 1 frttól 8 frtig.

Mellcsokrok különféle alakban művészileg kötve 50 krtól 3 forintig.

Legyezők bálra, estélyre a ruhához illő színben 2 frttól 5 forintig.

Koszorúk a legdiszesebb kivitelben 3 frttól 15 frtig.

Ajánlom továbbá dusan berendezett kertészetemet minden e szakban létező bel- és külföldi **disznővényekben, virágokban**, ugymint **camélia, rózsza, gyöngyvirág, szegfű, ibolya, hiasint** stb. gazdag válfajokban.

Megrendeléseket úgy helyben, mint vidékerek **gyorsan** és **pontosan** eszközök.

Kiváló tisztelettel:

S.-A.-Ujhely, Gyártelep-utca. Moskovszky János,
mű- és kereskedelmi kertész.

Igen sok külföldi **francia, angol és német** szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére **gyótró bajok** és kellemetlen **betegségek** ellen.

Mindazon esetekben, ahol Santal-olaj használatát orvosilag javasolva van, a **legczészerűbb és legjobb a**

SANTAL-EGGER

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvosurak által rendeltetik.

1 üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve; a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. Váci-körút 17 szám.

Eladó cséplőgép.

Néhai Orbán József hagyatéki tömegéhez tartozó **egy teljes cséplő garnitúra** szabad kézből eladó.

Értekezhetni **Ember Ernő Mihálynál** mint az örökösök gyámjánál, hol az ajánlatok is **február 5-ig** elfogadtatnak.

A Rákóczi-utczán a 718. sz. házban egy 3 szoba, előszoba, konyha és éléskamrából álló utczai lakás, továbbá 2 szoba, konyha és éléskamrából álló udvari lakás **f. évi április hó 24-től** bérebeadó. — Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal **Hericz Sándorral**.

KORNSTEIN IGNÁCZ S.-A.-Ujhely.

Ajánlja

ajándéknak alkalmas

bronz- és disz üvegaru raktárát **leszállított árak** mellett.

Mindennemű **vas- és aczélárak, szerszámok, gazdasági eszközök, gépfelszerelési anyagok, géphajtó szijak, ruggyanta árak** dusan felszerelt raktára.

Oliva, repeze, eredeti Mautascheff és Nobel, valamint süritett olajok s **Tovatte gépsziradék.**

Vizmentes ponyvák és terményzsákok.

Portland és román cement, kátrány- és asphalt, fedél és elszigetelő lemezek állandó nagy raktára.

Ajánlok használt, de teljesen jó karban lévő **cséplőkészleteket** s **lokomobilokat.** **Jutányos árak, előnyös fizetési feltételek.**

Köszén és kocsz eladás.

S.-A.-Ujhely, nyomtatott a „Zepmlén” gyorsrajtóján.

Alapitva
1866.

Alapitva
1866.

Minden rendszerű
Gőzkazánokat,
Szesz- és viz-tartályokat,
Henze-féle főzőket,
Czefre-előkeverő-kadákat,
továbbá mindennemű
gőzkazán- és gőzmozgony-javításokat
s egyéb kazánmunkákat
legszolidabb kivitelben s jutányos áron szállit és eszközöl

Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődeje

KASSÁN.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Eladó bikák.

Méltóságos **Gróf Hadik Barkóczy Endre** ur orsz. törzskönyvezett és rendszeresen tuberculinozott televér simenthali tenyészetében 5 drb. 2 és 1½ éves tuberculin ojtásra nem reagált bika van eladásra föllállitva. — Bővebb felvilágosítást ad az **urad. tisztartóság Tavarnán** (Zemplén megyében.)

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagzsagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bérbétkü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállitók.

